

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtak in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petifvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Ljudsko zavarovanje.

V zadnjem listu smo še pozivali svoje čitatelje na somišljenike, naj povedo svoje mnenje o nameravanem ljudskem zavarovanju. Poslanci potrebujejo, da se ljudje sami izjavijo, kajti v tako važnih in odločilnih vprašanjih, kakor je ljudsko zavarovanje, je treba neobhodno, da se poslanci vsaj v glavnih vprašanjih popolnoma strinjajo s svojimi volilci. Med tem smo imeli priliko spoznati, kako mislijo nekateri kranjski kmetje o ljudskem zavarovanju. Zadnje nedeljo, dne 31. januarja je bil v to svrhu kmečki shod v Ljubljani, na katerem so govorili o ljudskem zavarovanju poslanci dr. Susteršič, dr. Krek, Mandelj in dr. Lampe.

Nekateri kmetje so mislili, da je ljudsko zavarovanje že sklenjen zakon, in da bo že treba zavarovalnino plačevati. Poslanci so jih pomirjevali, da še bodo priprave trajale gotovo okoli 2 leti, predno bo predlog postava. Vlada je poslancem predlog le predložila, da ga študirajo, naznanijo ljudstvu, se z njim posvetujejo. Se le ta mesec (februar) se bo v državnozbornem odseku začelo posvetovati o predlogu. Samo posvetovati, sklepajo pa se postave v polni zbornici. Tjakaj pa še predlog ne bo tako hitro prišel.

Kmetje so odobrvali besede dr. Susteršiča, ki je govoril: „Vlada, država, sem rekel, hoče dati vsakemu, ki je 65 let star, 90 kron na leto. Dobro možje! Dobro, če da, ampak fistega plačila naj nikar ne zahteva, v plačilo naj nikogar ne sili. (Živahno pritrdjevanje.) Če hoče kdo sam plačevati, naj plačuje, ampak siliti se nobenega ne sme. (Dobro, dobro!) Kdor hoče plačati, bo dobil celo starostno rento. Kdor pa neče ali ne more plačevati, naj dobi državni prispevek. To je moje stališče (burno pritrdjevanje) in stališče vseh poslancev slovenskega kluba. Stališče vseh poslancev slovenskega kluba je to — in to je bilo zadnjič enoglasno sklenjeno — da kakor bodo kmetje sklenili, tako bomo pa mi poslanci glasovali. (Viharno ploskanje. Navdušeni dobro-klici) — S tem je torej zavzelo stališče neprisilnega zavarovanja od strani kmeta, a gotov prispevek od strani države.

Ena zadeva nas zelo zanima, a iz poročil o shodu je nismo mogli razbrati. Kako namreč mislijo kranjski kmetje o zavarovanju svojih poslov in delavcev. Ta stvar je v sedanjem času velikanskega pomena, ko na eni strani silijo kmečki posli iz dežele v mesta, na drugi strani pa socialdemokratski nazori

v boju med gospodarjem in poslom iz mesta na deželo.

Samo ena stvar je že dognana. Liberalci nočejo in menda tudi ne znajo zavzeti stališče glede zavarovanja. Niti poštenega namena nimajo pridobiti si kak načelen nazor o tem zavarovanju. Ampak eno nalogo so že začeli izvrševati, hujskajo kakor satani nezadovoljneže, hujskajo one, ki hočejo zavarovanje, in one, ki nočejo zavarovanja. To je pravo liberalno delo!

Naša stranka še ni zavzela glede zavarovanja nobenega končnega mnenja. Pač pa je storila vse, da se ljudstvo z načrtom seznanji in da oddaja o njem svoje mnenje. Mirno in trezno se hočemo pogovoriti, ko bomo vse pretehtali, bomo zavzeli enotno stališče glede zavarovanja in glede liberalnih hujskacev.

Politični ogled.

— **Položaj v zbornici.** Položaj v zbornici je tako zamotan, kakor še menda ni bil nikoli. Prav lahko se zgodi, da stopi § 14 zopet v veljavo. Vložitev vladne jezikovne predloge utegne sicer razjasniti položaj, vendar ni gotovo. Pričakuje se, da se zasedanje državne zbornice nekoliko prekine, da se da strankam prilika posvetovati se o predlogih. Vse je odvisno od tega, kako načrt sprejmejo Čehi ali Nemci.

— **Slovensko središče** se imenuje nova zveza slovenskih, hrvaških in čeških poslancev. Načeljuje zvezi dr. Susteršič, dr. Hruban in dr. Ivčević. Šteje 58 poslancev ter je za Poljaki najmočnejša parlamentarna slovenska zveza. V sedanjem času, ko se tudi v parlamentu vse razceplja, je ta spojitev vzbudila veliko pozornosti in gotovo je, da se bo morala upoštevati pri vsaki novi sestavi zborničnih strank.

— **Deležnozbornske** volitve delajo posebno našim liberalcem veliko skrbi in jim ne dajo spati. Kdaj bodo volitve, se izprašujejo. Sedaj se tolažijo s poročilom nemških listov, da bodo že začetkom meseca maja. Plitvim juristom v Narodni stranki lahko nekoliko pomoremo: Najprej je treba najvišjega potrjenja za volilni red; tega še dosedaj ni; potem je treba 45 dni, po preteku kojih si dobi deželna postava pravno moč; nato je treba okoli 80 dni za priprave; volitve se bi torej lahko vršile še le junija. Nemškonal-

na stranka pa se jih brani v tem času in jih želi še le v jesen, meseca oktobra.

— **Kmečki shod** se je vršil v nedeljo, dne 31. t. m. v Ljubljani za ljubljanski in kamniški okraj. Skrajna je bilo nameravano, prirediti vseslovenski kmečki shod, a se jih je oglasilo preveliko udeležencev. Obravnavalo se je o ljudskem zavarovanju, toda ne mirno in stvarno, ampak zelo razburjeno. Zborovalci o posameznostih postavah niso hoteli ničesar slišati, ker so bili po liberalcih poučeni, da se gre samo za nov davek. Navzoči poslanci so izjavili, da ne bodo za postavo glasovali, ako kmetje nočejo; za poslance je gotovo bolj prijetno, glasovati zoper postavo, kakor pa jo dolgotrajno študirati, spopolnjevati in zboljševati tako, da tudi njihovim volilcem prinaša koristi. V imenu Štajercev je izpregovoril dr. Hohnjec, ki pravi, da razprava o zavarovalnem zakonu na Štajerskem še ni prišla prav v tok. Današnji tukajšnji shod zopet kaže različnost med kranjskim in štajerskim značajem: Kranjec bolj vročekrvn in trdoglav, Štajerc mirnejši in dostopnejši treznemu in utemeljenemu prigovarjanju. Sicer pa je današnja razprava o zavarovalnem zakonskem načrtu podučna tudi za nas, ker so na Štajerskem slične, ali skoraj iste kmečke razmere ko na Kranjskem. Soglašja popolnoma z izvajanjem predgovornikov, kar se dostaje velikega poselskega in delavskega pomanjkanja na kmetih in sredstev, po katerih bi se dalo temu odpomoči. Govori za solidarnost kmečkih zvez po vseh slovenskih pokrajinah. Provincijalne mejnike nam je napravil birokratizem, ni treba, da bi jih mi več upoštevali, nego je treba, ali jih celo povečati. Interesi slovenskega kmeta po Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Goriškem so skupni, vzajemna bodi tudi naša organizacija.

— **Sporazum med Avstrijo in Turčijo** gotova stvar. Dne 31. januarja se je odposlal zapisnik glede na sporazum s Turčijo. Avstrijski ministrski svet ga je nekoliko izpremenil. Poučeni krogi trdijo, da je sporazum gotova stvar. Srbi so pridobili za se v turški zbornici opozicijo 30 glasov proti sporazumu. Da bo zbornica avstrijsko-turški sporazum kljub opoziciji sprejela, je baje gotovo.

— **Srbija izločena.** Diplomatski krogi naglašajo, da je izločenje Srbije, ako napade Avstrijo, sklenjena stvar. Srbiji ne ostane nič drugega kakor da se začne naravnost z Avstrijo pogajati.

PODLISTEK.

Marko in Tomaž.

Spisal J. Z.

(Dalje.)

„Kaj pa si imel?“ vprašuje Tomaž počasi in previdno. „Pivo in sir“ priznam polagoma. Kakšne obraze sta napravila pri teh besedah! Skoraj sem se sam ustrašil ob učinku mojih besed. Z enim skokom je bil debeli črevljarček na nogah, prevrgel črevljarski stolec, v eni roki raztrgani črevelj, v drugi kladvo, pripravljen me napasti, tako je stal pred menoj, oči izbulil ter zijal v košarico. Njegov, silu podoban nos, se je zibal kakor sraki rep, usta je imel odprta, nato je zatulil kakor mrjasec: „Kaj? pivo in sir? Sem ž njim!“

Cisto drugačno podobo je naredil dobri Tomaž; suh in dolg, kakor je bil, z vodenimi očmi je gledal pri mojih besedah res pomilovanja vredno. Škarje so mu padle iz rok, erarske hlače je spustil v prah in kakor uničen je sedel na svojem stolu, roke so mu visele brezdelno ob telesu, iz prs se mu je izvil težek izdihljaj in z mokrim pogledom je stokal: „Pivo in sir, sir in pivo, o je — o je!“

Ze sem mislil, da bo omedlel, ko priskoči, ali prav za prav se prikotal debeli črevljarček proti meni, me zgrabi za ramo ter zagrmil:

„Sem s pivom, vražji škric, ali jaz te ubijem!“ To je bilo resno, poznalo se je, kako divje je vrtil črevelj. Med tem se je že tudi Tomaž malo zavedel, dobral škarje se mi približal počasnih korakov, za-

čel škarje sukati nač mojo glavo ter zarohnel s počasnim, votlo donečim glasom:

„Duša pasja, kje imaš pivo — drugače si danes zadnjikrat komis grizel.“

Gospoda moja, stvar je postala resna, moj položaj je bil nevaren in glas zapeljivca v mojih prsih se je vedno bolj oglašal. Zopet sem premagal skušnjavo ter začel pridigovati obema grešnikoma, ki sta imela samo isio željo, kakor jaz sam, o poštenosti in zvestobi o v varstvo izročenihi stvarih, o spoštovanju reči predstojnikov, višjih in drugih ljudi, sklicaval sem se na njihovo poštenost — vse pač, kar mi je na um prišlo — a zaman. Ni bilo mogoče rešiti pivo in sir. Med tem sem se vedno bolj približeval da bi ušel; bilo mi je že vseeno, če najdeta stvari ali ne, saj jaz bom nedolžen pri celi stvari. Tako sem premišljeval in opazil z veseljem, da je črevljar črevelj nagnil in da so Tomažu škarje odpadle ter si je pod vplivom moje zgovornosti moral večkrat nos obrisati. Ze sem bil blizu vrat, še korak, hitro primem za kljuko, kar me zgrabi Marko za vrat in zarohni:

„Ah kaj, lump, molči in sem s pivom!“

Z grozo sem opazil, da so tudi pri Tomažu boljša čustva zginila in kakor jek je stokal:

„Sem s pivom, sem s pivom!“

Ostal sem trden. A zdaj je navil črevljarček druge strune; popolnoma mirno in jako spretno začne razlagati, da je popolnoma nemogoče, da bi se Francelj vrnil.

Isto potrdi Tomaž. „Škoda za pivo, ki bi se pokvarilo“, reče pomilovalno. Tem gorečim prošnjam in besedam se nisem mogel dalje vstavljati in udal sem se, ker bi bilo res škoda za pivo, ako bi se pri tej vročini pokvarilo. Zato ker sem prinesel, sem smel

prvi potegniti iz stekleničice ter vzeti največji kos sira. Potem sta zopet onadva pila in tako smo uživali v največji slogi in prijateljstvu dar božji. Ravno sem zopet nastavlil vrč, da bi storil predzadnji požirek, ko postajajo Tomaževe oči, ki je sedel najbližje okna, vedno večje in večje, njegovi lasje pa se skušajo postaviti po koncu. Pogledam skozi okno in — o groza — po poli navkreber koraka — Francelj. Skoro bi mi padel vrč na tla, da ga ni zgrabil Marko ter pognal ostanek po grlu, akoravno ni bil na vrsti. — Kaj početi? — Zgrabil sem vrč in košarico ter — zginil. Marko in Tomaž sta zgrabila vsak za svoje delo ter začela hitro mahati z rokami, kakor bi Bog ve kako delala. Tomaž je odrezal namesto roba pol hlačnice, Marko pa na celo mesto začel šivati krpo ter se mi, kakor se mi je zdelo, potuhnjeno smejal; Tomaž je pa samo obračal mlo svoje vodene oči k nebu, kakor bi tožil človeško hudobijo oblakom.

Do večera sem se izogibal sobe in Francelja, kakor pes mačke. Ko vstopim, sta imela Marko in Tomaž pred seboj veliko skledo pečenih jetter in v vsaki roki kos kruha ter se pridno mastila s prijetno večerjo. „No škric, se Ti jih ljubi?“ me povabi Tomaž. Mene je pošegetal v nosu in želodcu, zgrabil sem ostali kos kruha ter hitel, da bi še kolikor mogoče veliko dobil. Vse je šlo imenitno, samo Markova opomba, škoda, da ni več piva, mi je malo veselje skazila. Ko smo bili gotovi, ga vprašam, od kod ima jetree.

„Od kod? — Kaj jaz vem?“ mi odgovori črevljar, „nek fantič jih je prinesel in ker nikogar ni bilo, sem jih vzel — no in dobre so bile, kaj ne!“ Pri teh besedah se nasloni nazaj in se zagleda v prazno skledo. Meni se je pa začelo jasiti. To so bila jetra,

Mala politična naznanila.

Dne 28. januarja: V Hebu na Češkem je predčerašnjim več tisoč Nemcev demonstriralo pred neko gostilno, ki jo obiskujejo češki poštni uradniki. Prišlo je kakih 50 orožnikov. Več pseb je bilo ranjenih, nekaj so jih zaprli. — Iz Strassburga poročajo, da namerava nemška vlada državni pokrajini alžarsko-lotarinški podeliti avtonomijo (samostalnost). — Pruski deželni zbor je odklonil predlog o volilni prenosovi, ki je šel za tem, da bi se uvedle direktne in tajne volitve. — Nemci se pritožujejo, ker bojkotirajo Čehi v novejšem času z vsilo nemške trgovce in tvorničarje. — V nekem predmestju Drinopolja so se zaradi mej sprli Turki in Bolgari. Tekom pretepa je bilo 10 oseb ubitih, več pa ranjenih. — Listi poročajo, da je že v bližnji prihodnosti računati na odstop italijanskega zunanjega ministra Tittonija, ker je njegova politika z vladno predlogo o ustanovitvi italijanskega pravnega oddelka na Dunaju doživela poraz.

Dne 29. januarja: Španski kralj Alfonz se sestane prve dni februarja z angleškim kraljem Edvardom. Kralj Edvard se potem poda v Berlin. Sestanku pripisujejo politični pomen. — Praška občina polaga na Prikopih električen kabel ter je v to svrhu dala dvigniti tlak in izkopati jarek. Nemci menijo, da hočejo Čehi na ta način za tedne onemogočiti „bumel“ nemških buršev. — Na Dunaju se je vršil včeraj po § 2 shod slovenskih akademikov. Shod je sprejel resolucijo, ki protestira, da hoče vlada rešiti laško vseučiliško vprašanje, ne da bi istočasno rešila vprašanja slovenskega vseučilišča. — Prebivalstvo Trentina je za laški pravni vseučilišči oddelek na Dunaju, češ, da je nekaj boljše kot nič. — Srbska vlada je ponudila Pasiču mesto poslanika v Londonu. Pasič je odklonil, ker bi rajši šel v Pariz. — V Parizu vzdržujejo vest, da se namerava črnogorski knez Nikola proglasiti za kralja.

Dne 30. januarja: Potrjuje se, da je črnogorski knez prošil velesile, da pospešijo sklicanje balkanske konference (zborovanja). — „Berliner Tagblatt“ poroča iz Petrograda, da so tam pričeli nabirati darove za črnogorski vojni sklad. Že prvi dan so nabrali 4000 rubljev. — V poslaniških krogih se trdi z vso gotovostjo, da se takoj, ko se predloži jezikovni postavljeni načrt, ustanovi ustavna vlada, ki je pa ne bo vodil sedanjih ministrski predsednik. — Francoski ministrski svet je sklenil za izpopolnitev francoske mornarice, da bo zahteval od zbornice 230 milijonov frankov.

Dne 31. januarja: Profesorji filozofskega oddelka nemškega vseučilišča v Pragi so predložili Bienertu resolucijo, v kateri protestirajo proti češkimi demonstracijam nasproti buršem. — Avstrijska vlada je pripravljena, da prizna Srbiji in Črni gori izdatne gospodarske odškodnine. — Srbska vlada je sklenila, da stavi srbskemu veleposlaništvu v Carigradu in srbskemu generalnemu konzulatu v Skoplju pet milijonov dinarjev na razpolago, da s pomočjo te vsote v zbornici vrže velikega vezirja ter prepreči avstro-turški sporazum. — Avstro-Ogrska se je pridružila vlastim, ki bodo zahtevale v Carigradu in Sofiji, da se ustavi nevarno gibanje za vojsko.

Dne 1. februarja: Včeraj je zboroval na Dunaju ministrski svet. Jezikovne predloge za Češko ni izpremenil in je sklenil, jo že v sredo zbornici predložiti. — Iz Budimpešte se poroča, da pričakujejo odstop notranjega ministra Andrassyja. — V Belgradu se vrši danes pod predsedstvom kralja Petra seja ministrskega sveta, da se posvetuje o spomenici vlastim glede samostalnosti Bosne. — Revolucija v Perziji se čim dalje bolj razširja. Vlade čete so bile pri Tebrisu v več spopadnih poražene.

Dne 2. februarja: V zunanjem ministertvu se je vršilo danes posvetovanje glede zunanje politike in finančnega dela, ki se bo moralo izvršiti, ko se bo uresničel sporazum s Turčijo. — Turški veliki vezir je naznanil poslaniku grofu Pallaviciniju, da so težkoče tičeče se bojkota avstrijskega blaga odstranjene. — Srbsko vojno ministertvo je zopet naročilo pri angleških in francoskih orožnih tovarnah 200 strojnih pušk, ki se naj kar najhitreje dopošljejo.

ki jih je vajenec prinesel za Franceljna. Na — lahko noč!

Nisem vedel, bi se smejal, ali se žalostil zaradi drugega zločina, ki se je zgodil našem korporalu. Če se to zve, potem pač Bog pomagaj! Nobenemu še nisem zinil o tem besede, bolj me je zanimalo, kako so se poravnali zaradi piva.

„Kaj pa je rekel Francelj, ko je zapazil prazen vrč in ostanke sira?“

Nekako pomilovalno me pogleda na moje besede žrevljari; najbrž ni hotel iz usmiljenja do mene povedati cele stvari. Konečno, ko vidi, da že komaj čakam, reče: „Ko je prišel, je seveda takoj vprašal za teboj in za pivom, in jaz sem čisto po resnici povedal“ in pri tem je „čisto po resnici“ posebno naglašal: dalje ni hotel... „No, in potem...“ ga silim.

(Dalje prihodnjaj.)

Slovenci!

Kaj je Vaše dolžnost!

„Obmejnim bratom v pomoč“
vsako pismo s kolekom
Kolekovati

Razne novice.

* **Imenovan** je Slovenec dr. Janko Babnik za ministerialnega svetnika v pravosodnem ministertvu.

* **Razpisano** je mesto stalne učiteljice na trirazredni ljudski šoli pri Sv. Lovrencu na Drav. polju. Prošnje do 20. t. m.

* **Za dijaško** kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: Na gostiji trgovca Fr. Krepk se nabralo 5 K; dr. Brumen, odvetnik, namesto venca na grob † dr. Serneca 10 K; Ogrizek Fr., župnik, 3 K; Gnus Ant., nadučitelj, nabral v veseli družbi pri Rošu v Hrastniku 50 K; dr. Korošec, poslanec, 10 K; Tertinek Fr., žel. uradnik v Ljubljani, namesto venca na grob dr. Serneca, 5 K. Vsem dobrotnikom in dobrotnicam stotero Bog plati!

* **Izobraževalnim** društvom: Te dni je razposlala S. K. S. Z. svojim članicam poštno položnice, da poravnajo svoje letne prispevke. Prosimo, da se slavnja vodstva blagovolijo v kratkem poslužiti teh položnic ter poravnati malenkostni znesek. Udnina znaša za društvo do 100 članov 2 K; nad 100 članov 3 K. Blagovolite, prosimo, to v kratkem storiti. S tem prihranite sebi in nam veliko pisarij in dela.

* **Obmejnim** bratom — v pomoč. Še vedno se najdejo ljudje, ki jim ni znan kolek: „Obmejnim bratom — v pomoč.“ Ker se že iz napisa razvidi dober namen tega koleka, je pač dolžnost vsakega narodnega Slovenca in narodne Slovenke, da ne odpošlje pisma prej, dokler ga ne kolekuje z obmejnim kolekom. Na vsako pismo dajmo kolek: „Obmejnim bratom — v pomoč.“

* **Dvekranski** denar se namerava upeljati v Avstriji. Dosedanje goldinarje so že precej pospravili v kleti avstro-ogrskih banke in jih bodo za 150 milijonov kron prekovali v krone in petkronače, ostalih 65 milijonov goldinarjev pa bodo prekovali pri kaki poznejši priliki in potrebi. Novi denar bo nekoliko lažji od sedanjih goldinarjev.

* **Pasji kontumac** je proglašen čez cela sodna okraja Celje in Smarje izvemši občine Petrovče, Zalec, Sv. Pavel pri Prebolju, Gotovlje, Svetina, Kalobje in mesto Celje. V St. Juriju ob južni železnici so se prikazali prvi znaki stekline, povzročeni po iz Hrvatske priteklih psih.

* **Važna** razsodba upravnega sodnega dvora glede pasjega kontumaca pri steklini. Najvišje upravno sodišče je z razsodbo z dne 14. oktobra 1908., št. 9688, razsodilo, da se smejo psi, ki za časa kontumaca letajo prosto brez nagobčnika, ne samo v slučaju ulovitve, ampak tudi naknadno pokončati. S tem je izrečeno, da se smejo vsi psi, katere se zaloti na prostem ali na javnih krajih brez nagobčnika, gospodarju odvzeti tudi pozneje, da se jih pokonča, lastnika do tičnega psa pa se kaznuje po kazenskih določbah zakona zoper živalske kužne bolezni.

* **Podpore** in pomoči potrebnim rodbinam rezervistov in rezervnih namestnikov. Rodbine onih rezervistov in rezervnih namestnikov, ki so sedaj v Bosni in Hercegovini, imajo pravico do dnevnišnji podpora in to že od 28. novembra l. l. Pravico do teh podpor ima žena, otroci, sorodniki, bratje in sestre, če se dokaže, da je dotični rezervist jih vzdrževal s svojo plačo. Prošnje je pošiljati politični okrajni oblasti.

* **Vedno** lepše. Zaradi konfiskacij v Plojevem listu „Sloga“ je interpeliral v državnem zboru tudi liberalni poslanec Roblek. Zveza med Plojem in liberalci je torej dovršena in odkrita. Zkakaj pa Ploj sam ne interpelira? Ker bolje kaže, da se zataji nasproti vladi zveza s tem listom, kakor se nasproti kmetom taji zveza z liberalci.

* **Branje** radikalnih in socialističnih časopisov in njih posledica — nevera. Meseca marca je pisal nekdanji francoski ministrski predsednik Combes v dunajski židovski „Neue Freie Presse“ o položaju katoliške cerkve na Francoskem. Odgovarja tudi na vprašanje: Na kakov način je prišlo francosko ljudstvo v tako ogromnem številu ob vero? Zanimiva je njegova sodba zato, ker je svarila na druge narode. Combes pravi naravnost in brez ovinkov, da je socialistično in radikalno časopisje namenoma, pa stanovito in vztrajno izpodkopavalo vero najširših slojev. Tako-le piše: „Brez pomisleka lahko trdim, da so radikalni in socialistični časopisi odtrgali katoliški cerkvi dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov...“ Versko razdeljanje, verski propad na Francoskem je torej brez dvoma delo slabega branja, slabih časopisov. Ločitev cerkve od države, brezverska šola, kraja cerkva in cerkvenega premoženja: vse to se je moglo izvršiti vsled tega, ker je brezbožno časopisje

spravilo večidel ljudstva v versko nebriznost in marnost ter ga navdalo z nasprotstvom do cerkve. Katoličani so bili zamudili priliko, da bi se bili ustavičili navalu brezverskega in brezbarvne tiska s krepkim negovanjem in razširjanjem katoliškega časopisja. Na tem žalostnem zgledu imamo katoličani drugih dežel lep nauk. V svarilo naj nam bodo zgorajšnje Combesove besede: „Slabo čtivo je odtrgalo na Francoskem dve tretjini, morda celo tri četrtine vernikov katoliški cerkvi!“

* **Predpust** in mladina. V predpustu vse nori, pravijo. Ta čas si vsakdo misli, da mora uganjati raznovrstne burke, se mora napiti, plesati itd. Ne moremo si namreč skoraj misliti, kak bi naj bil predpust brez pijače. Če kdaj, tokrat moram biti pijan, pravi ta ali oni. In ravno to največ škoduje našemu narodu, posebno naši mladini. Koliko jih je na tem nepravilnem pustnem veselju dobilo kal telesne bolezni, in ne samo telesne, ampak tudi duševne. Koliko fantov je izgubilo na teh norčijah pamet in koliko deklet dekliški čut. Zapravljena pamet in zapravljen denar, to je navadno dobiček od teh neumnih pustnih veselje. Toda, naj ne meni kdo, da smo mi zoper vsako veselje. Kaj še! Kdo pa more braniti poštenim ljudem, da se tu pa tam pošteno razvesele. — Pošteno veselje, veder smeh in lepo petje je največ vredno. Človek se oddahne po trdnem delu, se razvedri, si nabere novih moči, pozabi malo težave tega življenja, da potem, ko pride tisti čas, gre vesel na delo, četudi težko, naporno delo. Nikdo tedaj ne brani se komu udeležiti poštene veselice, toda teh predpustnih norij pač ne moremo smatrati za pošteno zabavo. Vemo, da jih je več takih, ki so jim naše besede glas vpijočega v puščavi, a hvala Bogu, da imamo tudi take, ki so spoznali, da ne sme biti take. Naše Mladeniške in Dekliške zveze so nam že vzgojile ljudi, ki jim je ljubeše društveno zbirališče kot plesna dvorana, ki mesto pustnih burk raje berejo kako podučno berilo, ali pa si kako veselo zapojejo. Naša mladinska organizacija zbira in mora zbirati mladino, up naroda. Če bo mladina trezna, zmerna, delavna, varčna, tedaj bo tak tudi naš narod. Naše zdravje, narodovo zdravje, naša moč, narodova moč. Ako bo mladina zdrava in krepka, bo tudi naš narod zdrav in krepak, ki se ne bo nikdar uklanjal tujčevi peti. Zato pa, draga mladina, na delo, na dvojno delo. Prvo bo, da pustimo pustne norčije norcem. Noro pijančevanje in plesanje se ne spodobi za mladeniča, mladenko, pod belim praporom krščanske mladinske organizacije. Naša čast, naše poštenje zahteva, da tako nizkotno počenjanje preziramo. Mi moramo ohraniti naš prapor bel, čist, neomažeževan. Drugo delo pa naj bo delo v društvih. Ravno tukaj moramo skrbeti, da nudimo ljudem pošteno zabavo. Deklamacije, tamburica, petje, govori, igre in vse, kar je blažilnega in izobraževalnega, vse to je boljše nego tisto neumno pustno razveseljevanje. Naši nasprotniki se vedno gibljejo, greh in laž nikdar ne počivata, zato pa tudi mi ne smemo spati, moramo biti budni, morata pa biti budni tudi resnica in krepost.

* **Za obmejne** Slovence: Neimenovan iz hvalečnosti do dr. Korošca 15 K, Janez Lopič, župnik v Cmureku 10 K, prijatelj g. Grobelšeka na zadnjem sestanku v hotelu „Astria“ 16 K, Pij Vakraj 2 K, Peter Zirovnik 2 K.

* **Za Društveni Dom** v St. Ilju: Janez Lopič, župnik v Cmureku 10 K, samski klub v Mariboru 2 K. Posnemajte!

Mariborski okraj

m **Maribor**. Na tukajšnji deželni sađarski in vinarški šoli se vrši od 1. do 13. marca t. l. viničarski tečaj. — Glej inserat!

m **Maribor**. V Koroški ulici pri Temmerlu službojuči hlapec Janez Belnar je dal vrtnarskemu pomočniku Janezu Lebenu v svoji sobi prenočišče. V zahvalo za to mu je ta ukradel skoro nov klobuk in zbežal.

m **Občinski** svetnik Gassareck je, kakor poroča „Marburger Zeitung“, odtegnil svojo kandidature v deželni zbor in se podal na Dunaj, kjer je stopil v službo založne knjigarnje Tempsky. Gassareck je delal ob vsaki priliki, kjer je le mogel, proti Slovincem. Mi torej ne bomo žalovali za njim.

m **Sv. Peter** niže Maribora. Umrli je 21. januarja v Trčevi 20 letni kmečki sin Jožef Ferline na pljučnem vnetju — in pošten in delaven viničar Jožef Kašman iz Metave. Imel je raka v grlu. N. v. m. p.

m **Jarenina**. V nedeljo, dne 7. februarja priredi kmečko bralno društvo po večernicah pustno zabavo. Kdor se hoče pošteno za pust razvedriti naj pride pe večernicah k Orniĝu. Vem, da ne bo smeja ne konca ne kraja. Igrali se bote igri „Črevljari“ in „Kmet in fotograf“. Stojlišče stane samo 20 v, sedeži pa so po 40 v. Tudi druge reči so na sporedu, kar pa za zdaj zamolčimo. Za domače se bote igri ponovili v ponedeljek zvečer ob 7. uri pri Orniĝu.

m **Partinje**. Da so se občinske volitve tako ugodno za našo stranko izvršile, je vzrok neumorna delavnost, vstrajna in poštena agitacija naših moč, pa tudi odurna nadutost in baharija, kakor tudi politična neznačajnost nasprotnikov. Naše delo je bilo podrobno razdeljeno. Vsak naš agitator je imel svoje številke, svoje volilce. Mi se nismo nič grozili, nič pretili, nič bahali, nič hujskali ter se laži posluževali. Poštenim načinom smo dosegli krasen uspeh.

poštenost je največ vredna, ne samo v osebnem, tudi v političnem življenju. To si dobro zapomnite vi vsi, ki ne znate drugega, ko vpi in se groziti, osebe napadati in uganjati politiko — norcev. Takih nasprotnikov se mi nič ne bojimo. Taki ljudje storijo edino prav, da ostanejo na dan volitve doma za pečko. Naše geslo pa je bilo in bo ostalo: organizirani moramo biti. Kdor dela preko sklepov stranke na svojo roko, ta ni naš, s tem vun iz naše sredine!

m **Zabavni večer** S. K. S. Z., ki se je vršil v nedeljo, dne 31. jan. v prostorih kat. delavskega društva v Mariboru, se je zelo povoljno obnesel. Obširna dvorana se je napolnila do zadnjega kotička. Igralci pa so tudi, kot bi se zavedali, da igrajo pred dvorano, nabito občinstva, izvajali svoje vloge prav mojstersko. Že prva igra: „Raztresenca“ je vzbudila mnogo smeha. Še več smeha je napravila druga igra: „Zamurjeni vlak“. Vsi smo se kar zaljubili v mojstra Petra, ki se je vozil z „ekstragugom“. Pa tudi Potočkar ga je „pihnil“. Da je bil smeh tudi takrat, ko je stopil iz vlaka mesto pričakovanega kralja mojster Peter iz Leščeveja, nam ni treba omenjati. Sploh se je slišal po končani predstavi samo en glas: Da bi S. K. S. Z. večkrat priredila take večere. S. K. S. Z. je lahko ponosna na svoj prvi nastop.

m **Maribor**. Na Svečnico, dne 2. t. m. so vprizorili na gledališkem odru v Narodnem domu mariborski srednješolci igro „Divji lovec“. Igra je prav dobro izpadla. Nekateri igralci so rešili svoje težke vloge naravnost mojstersko. Udeležba je bila obilna. Silno proslavili pa so se ta večer učiteljščiki. Ker so baje zraven igrali tudi „klerikalci“, so sklenili, da se ne sme nihče udeležiti igre. Skoro vsi so prišli pred Narodni dom in tamkaj imeli stražo. Pet gojenec, ki pa niso popolnoma svobodomiselni, se je udeležilo predstave, te so sprejeli po končani igri z žvižganjem. Res so potem zložili za Dijaško kuhinjo nekoliko kronic, ali lepo pa vendar ni, da delajo neslogo med dijaki. Od srednješolskih dijakov bi pač take nestrpnosti ne bili pričakovali. Kako naj taki ljudje potem vzgajajo našo deco, če so sami vzgoje najbolj potrebni!

Kartevina-Leitersberg. V nedeljo 31. jan. je predaval v izobraževalnem društvu g. dr. Verstovšek o naseljevanju kmečkega ljudstva v mariborski okolici; omenil je razvoj mesta samega in označil gospodarski propad okolških posestnikov, namesto katerih je nastopil viničarski stan. Opozarjal je viničarje na daljni razvoj tega stanu v mariborskem okraju. Iz varnih viničarjev nastajajo želarji, ki si vstanjajo s prihranjenim denarjem lastne domače, tako da je upati, da bodo v nedoglednem času vsled varnosti in pridnosti nastalo zopet več kmetij v bližini mesta. Pozival je viničarje k varnosti in jih opominjal, da dajo svoje otroke učiti kakega rokodelstva oziroma obrti. — Prihodno nedeljo predava v društvu v kletarski nadzorni g. Bele o delu viničarjev in vinogradnikov na spomlad.

m **Selnica** ob Dravi. Naša Čitalnica je imela na Svečnico dne 2. t. m. občni zbor. Udeležba je bila za naše razmere še prav dobra. Novi odbor se je sestavil tako-le: Predsednik Ivan Miklavc, podpredsednik Franjo Timer, tajnik kaplan Marko Sagaj, blagajnik učitelj Kovačič, knjižničar Jakob Čaplo. S prejšnjim odborom smo imeli res nesrečo. Med ljudstvom ni bilo niti najmanjšega zanimanja za čitalnico, mnogi sploh niso vedeli, da jo imamo. Upamo, da bo novi odbor popravil, kar je stari zamudil.

m **Št. II** v Slov. goricah. Prav izredno srečen je naš Št. II od 28. januarja naprej. Pri „Niederwald“ se je vršil vinski semenj, na katerega so prišli res mnogi — mnogi. Rujna kapljica v buteljkah je najhujše trpela. Slišali smo imenitne „guče“, heil-klice in občudovali tudi izbruhe visoke nemške kulture. Heil Wodan, heil Bismarck, heil Luter! Polne raztrgane žepne nemške korajže je prinesel seboj veliki Nemeec iz dežele polentarjev — Giuseppe Pascolo iz Svečine. Živio-klice, ki so preglašali heil-klice, so ga popolnoma zmešali. Sekundirali so temu „Velenemcu“ sami pristni Germani, kakor: Šentjakovski Ferk in nek German iz Vukovskega, Polički Reininger in Tonček pa ves domači Südmarkin aparat, ki skrbno požira jučežve groše Südmarkine. Veste, g. urednik, to Vam je sama pamet pri teh srečnih častilcih Bismarkovih in Lutrovih. Vemo tudi, da silno peče te naše prijateljske slovenske govornice, živio-klice in narodni znak. Občudovati moramo le naše rodoljube gg. Thalerja, Baumana, Krena in Žebota, da so pri skrbeli tem omikancem tako korenito blamažo ter da se niso vstrašili vpitja in zasramovanja Štajercijanec. Pri takih prilikah je res „žegnana“ vođa najboljše sredstvo za pomirjenje nemških živcev.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Svojih podpisov se sramujejo! Nekateri, ki se žive le od Slovencev, smo vprašali, zakaj da so se podpisali za nemško šolo! Toda začeli so se rotiti in priduševati, da se niso nikdar podpisali! Gotovo jih je sram! Kaj pa, ko bi naša oblast te podpise nekoliko bolj natanko pregledala in od vsacega natanko zvedela, kaj se je reklo takrat, ko se je vsakdo podpisal!!

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Nekateri Lenarčani so se od nekdanj odlikovali v goljufiji in laži. Ti dve uši prikazali ste se najprej na gospodarskem polju in ste tukajšno prebivalstvo spravili v dolgove čez glavo. Zdaj, ko je gospodarsko polje uničeno, vrgli ste se ti dve uši na narodno polje in nas hočeta uničiti narodno, tako, da bi iz dobrih Slovencev postali sovražniki Slovencev, da bi postali janičarji, ki so hujši od Turčinov. Da se to tem prej doseže, mora

se deželni šolski svet najprej nakrmiti z lažmi, da ustanovi nemško ljudsko šolo, katero dobimo gotovo, ako deželni šolski svet ne bo prišel na to, da cela prošnja za nemško šolo ni nič drugega kot navadna uradna laž, ki trdi, da so prošniki sinovi nemškega naroda, ko so vendar od prvega do zadnjega sami Slovenci, ki večinoma nemški niti sami ne znajo, še manj pa njihovi otroci. Ko bomo tudi v narodnem oziru uničeni, takrat se bota pa goljufija in laž vrgli na versko polje, da vzameta še vero našemu ljudstvu. Od Nemca do luterana je kratka pot, kajti nemški narod je po veliki večini luteranski. Sliši se, da si goljufija in laž že iščeta prostor za luteranski tempel.

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Na dne 11. februarja ob 9. uri dopoldne je vseh onih 43 „pristnih Nemcev“, ki so nevede, da mnogi celo proti svoji volji in le vsled pritiska se podpisali za javno ljudsko nemško šolo, poklicanih pred g. okrajnega glavarja, da izpovejo, ali so res nemške narodnosti ali ne. No, to bo pač veselje poslušati te pristne Nemce, te Tevtonce iz Lormanskih in Zerjavskih lesov, kako bodo morali v nemščini, katere se niti ne znajo, odgovarjati! To bo kot nalašč za predpustni čas! Za Šentlenarčane hočemo pripraviti za pustni terek poseben šalji-vi list, pisanega v isti nemščini in s tistimi krasnimi govori, katere bodo ti posili-Nemci dne 11. febr. govorili! — Brrrrrr!

m **Sv. Lenart** v Slov. gor. Vsi občinski uradi, katerih občine so vsolane v faro Sv. Lenarta, so dobili od okrajnega glavarstva ukaz, da naj imenujejo in odpošljejo dne 11. febr. po enega ali več zastopnikov pred okrajnega glavarja ter da se tam naj izjavijo, ali je treba še druge javne nemške ljudske šole pri Sv. Lenartu ali ne! Župani! Skličite takoj seje ter odpošljite mnogo zastopnikov, najbolje kar vse odbornike in protestirajte proti drugi javni ljudski nemški šoli! Le pomislite, saj še niti stare šole nismo plačali in ker si je par nemških privandrancev in odpadnikov zmislih, da hočejo imeti še eno javno nemško ljudsko šolo, je naša sveta dolžnost, da nas rešite pred novim plačevanjem! Ti privandrance si lahko šole stavijo na svoje stroške, nikakor pa ne na naše! Sedaj je še čas, se ubraniti! Župani, vi ste sedaj odgovorni za nas vse davkoplačevalce! Vi lahko, vi tudi morate zabraniti nepotrebno javno nemško šolo! Mi smo vas izvolili, da branite naše pravice, storite sedaj svojo dolžnost! — Davkoplačevalec.

m **Sv. Ana** na Krembergu. Umrl je dne 30. prosinca Janez Spindler, posestnik in dolgoletni občinski odbornik v Ledineku. Pokojni je bil veren katolik in zvest zagovornik slovenske kmečke stvari. N. p. v m! Ženi in otrokom naše sožalje.

m **Spodnja Poljskava**. Dne 28. januarja t. l. so se vršile tukaj volitve župana in podžupana. Prodrli so, kakor pri znani narodni mlačnosti volilcev ni bilo skoro drugače pričakovati, posili-Nemci. Za župana je izvoljen trgovec Engelbert Sicherl, za podžupana Franc Tröster. Za občinske svetnike so bili izvoljeni Matija Kotnik, Karol Hrastnig, Jakob Potočnik, Štefan Rudolf in Anton Samastur.

m **Gorica** pri Račah. V predzadnji številki Sl. Gospodarja je nas, goriške fante, nekdo pohvalil. Da pridno čitamo je poročal, in je obenem vabil vse goriške fante in dekleta, da bi pristopili k slov. izobraževalnemu društvu. Mi, ki smo že pri društvu, obljublamo, da bodemo tudi za naprej pridno čitali in agitirali za društvo.

m **Slov. Bistrica**. Opozarjamo na shoč Kmečke zveze, ki se vrši v nedeljo, dne 14. svečana ob 3. uri popoldne v hotelu „Avstrija“. Govori državni poslanec Pišek.

m **Slov. Bistrica**. Poročil se je v Slov. Bistrici T. februarja krojač F. Kukovič z gospodično Pavlo Verdnikovo. Čestitamo!

m **Slov. Bistrica**. S smreke je padel 1. februarja delavec Ludovik Pristonik, ki je obiral smrekove štruce. Ponesrečil se ni hučo.

m **14. februarja vse v št. II** V nedeljo 14. febr. priredi „Kmetij. bralno društvo“ v št. IIju v Sl. gor. pop. 1/24 v gostilni g. Celcerja večjo predpustno veselico. Sodeluje sl. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu s pevskimi in raznimi šalji-vi točkami. Na vsopredju je petje, govor, šalji-vi srečolov, deklamacija, šalji-vi pošta in druge burke. Med odmori svira godba. Vse domačine, sosede in sploh vse prijatelje obmejnih bratov iskreno vabimo! — 14. februarja vse v št. II! — Kdor pa ne more v št. II, pa se naj spomni našega „Društvenega doma“!

m **Laporje**. Kat. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 14. svečana t. l. predpustno veselico ob 8. uri popoldne. Predstavljal se bo „Nezadovolni drvar“, šalji-vi v dveh dej. in burka „Za čajico kave“, šalji-vi prizor „Stenik in njegov sluga“. Vmes nas bo zabaval mešani zbor s krasnimi pesmi. Vstopnina: sedeži 40 v. stojišča 30 v. Kdor se hoče pošteno zabavati in iz srca nasmejati, naj pride 14. svečana v Laporje. K obilni udeležbi vabi domačine in sosede odbor.

m **Slivnica pri Mariboru**. Občni zbor tukajšnjega izobraževalnega društva bo v nedeljo dne 7. svečana takoj po prvem obravilu ob 8. uri v bralni sobi. Dnevni red je: 1. Volitve odbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo tajnika, knjižničarja in blagajnika. 4. Razni predlogi. Popoldne po večernicah pa prireda naši diletantje gledališko igro: Kazen ne izostane. Med p. sameznimi dejanji sodeluje slav. tamburaški zbor. Vstopnine bo samo 2 vin. Zatorej vabimo vse prijatelje našega društva od blizu in daleč, naj si privoščijo zopet enkrat prav prisrčne zabave in razvedrila. Na svidenje v nedeljo dne 7. t. m.!

m **Sv. Lenart v Slov. gor.** V nedeljo dne 7. februarja se vrši tukaj velika veslica, katero priredi „Kat. bralno in gosp. društvo“ pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v veliki dvorani A. Arnš-ove gostilne. Upri-zorila se bode veseljoigra: Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Petje, godba, srečolov, konfeti. Vsi domačini in sosede se iskreno vabijo. Natančni vsopred na plakatih.

m **Sv. Lenart v Slov. gor.** Za tukajšnje šolske kuhinje so darovali ti-le gospodje oz. gopice: Neimenovana 50 K, Neimenovana 40 K, Wutt Josipina, učiteljica 2 K, Pajtlar Janez, župnik 2 K, Diematt Franc, posestnik v Sp. Poročju 3 K, Šuman Matija, veleposestnik v Radahovi 10 K. Bog plati! Dalje prihodnjič.

m **Bralno društvo Sv. Martina pri Vurbergu** ima svoj občni zbor dne 7. svečana t. l. v svoji društveni sobi v takovani — stari šoli. Odbor.

Ptujski okraj.

p **Ptuj**. Utonil bi bil skoro dne 27. januarja popoldne učenec ljudske šole Hvalec. Šel je na nek postranski rokav Drave na led, kjer se mu je vdrlo. Nek 17 leten deček, ki je to videl, je šel takoj po lestvico, jo položil na led in se dal privezati na njo. Med njegovim rešilnim delom pa se je tudi njemu udril led in prišel je s Hvalcem vred, ki ga je že držal, v vodo. Končno se je vendar posrečilo, da so spravili obadva nepoškodovana na suho. Vođa je bila na mestu, kjer se je Hvalecu udrilo, 2½ m globoka.

p **S ptujske okolice**. Rojaki po Štajerskem mislijo, da tu v ptujski okolici kar tonemo v „Štajercu“. Nikakor! Posebno na levem bregu Drave so silno redko sejani njegovi častivci. Jako veselo znamenje je, da ga naša vrla mladina ne mara. Čujte, kaj se je zgodilo pri neki hiši! Oče je bil naroden na „Štajerca“. Imel je sinove in hčere. Poštni pot je daljal „Štajerca“ ali očetu ali sinu ali hčeri, pač na kogar je prej nalezl. Nekaj časa so ga nosili domu, a kmalu se je sinu in vrlim hčeram tako ogabil, da ga niso več hoteli sprejemati in oče — je list odpovedal. Pač slava takemu vrlemu sinu in slava vrlim hčerkam! Znan nam je drug slučaj, kjer je sin očetu „Štajerca“ ogabil, da ga je pustil! Le tako naprej, vrla slovenska mladina. Ti si up, ti si nada naše lepe domovine!

p **Sv. Marjeta** niže Ptujja. Umrl je dne 27. t. m. v občini Formin najmlajši sin vdove Julijane Trunk. Pokojni ni umrl navadne smrti, ampak od hudih udarcev nečloveških moškankških štajercijanskih ponočnjaških fantalinov. Pokojni je bil previden s sv. zakramenti. Bodi mu zemljica lahka!

v **Haložah** še obilo dobre vinske kapljice v kletah čaka kupcev, ki naj v lastnem interesu stopijo naravnost s pridelovalci v dotiko, ne pa z veletržci.

p **Sv. Barbara v Haložah**. Poročil se je dne 31. prosinca tukajšnji učitelj in posestnik pri Sv. Antonu v Slov. gor. g. Ivan Kocpek z g. Alojzijo Kolaričevo, veleposestniško hčerjo v Šaloveh pri Središču iz rodovine naših slavni Miklošičev. Čestitamo!

v **Sv. Trojica v Haložah**. Naše kmetško bralno društvo je imelo v nedeljo veselico, katere se je udeležilo nad 250 oseb. Slov. kršč. soc. zveza v Mariboru je poslala govornika, ki je predaval o dobrem in slabem tisku. Po govoru je bil srečolov — dobitkov je bilo nad 200 — nato se je pa razvila prosta zabava, med katero so nas kratkočasili tudi vrli pevci z lepimi popevkami. Naši fantje so že vse pripravili, da bi vprizorili glediško predstavo, pa jo je ptujsko glavarstvo prepovedalo in zagrozilo s kaznijo, če bi vkljub prepovedi igrali.

p **Z Vurberga**. Naša mladeniška Marijina družba šteje 78 članov, izmed katerih jih je več pri vojaki in se jako dobro držé. Zdjaj pa se je kot del „gospodarsko izobraževalnega društva“ ustanovila še mladeniška zveza. Dne 31. januarja se je izvolil odbor tako-le: Franc Postrak, predsednik; Jožef Preložnik, blagajnik; Anton Turnšek, tajnik; Bežjak Konrad, Krojzl Leopold, Šprah Franc, Matjašič Jožef, odborniki. Namen „Zveze“ je zlasti varovati fantovsko čast in poštenje, vzbujati narodno zavest, pospeševati varčevanje in sploh delati za izobrazbo in omiko. Zdjaj pa krepko na delo, vrli fantje, da boste pozneje kot značajni slovenski možje in gospodarji rabili to, česar se boste zdaj naučili! Koliko se zdaj pri nas čita, je razvidno iz tega, da se je samo mesca januarja izposodilo iz knjižnice „gospodarsko-izobraževalnega društva“ 301 knjiga. Glejte, nasprotniki, tako se na Vurbergu ljudstvo „pomenlja.“

p **Sv. Lenart pri Vel. Nedelji**. Slov. kat. izobraževalno društvo „Braimir“ priredi dne 7. febr. v narodni šoli zborovanje s podučnim predavanjem potovalnega učitelja g. Pirstingerja. Začetek koj po večernicah ob 1/3 3 uri. Ob enem se ustanovi odbor, pobira udnina, in sprejemajo še novi udje. K obilni udeležbi vabi Odbor.

Ormož. C. kr. sodnik dr. Fran Pupacher je imenovan za c. kr. tajnika pri finančni prokuraturi v Trstu. Na njegovo mesto pride iz Celja začasno c. kr. avskultant dr. Rud. Altziebler.

v **Središče**. Pri nas se snuje zadržni parni mlin. V pripravljalnem odboru so gg. Lovro Petovar, Ivan Kočevar, Maks Robič; podpiral bo podjetje tudi g. Anton Kosi. Cel mlin bo stl 800.000 K in iščejo 300 zadržnikov po 1000 K.

p **V Šikoljah pri Pragerskem**. Na dopis, katerega je prinesel Slov. Gosp. dne 21. januarja 1909, opozarjamo vse prebivalce iz šikolj in Surgonce. Pri naši slovenski požarni brambi naj bi bil načelnik Stampfl (!) blagajnik (!) Waldhauser (!) in nadzornik Korošec (!) Ali so to naši prijatelji? naši rojaki? Stampfl in Korošec sta zagrizeva Štajercijanca in koliko sta se lansko leto trudila za nemško šolo v Cirkoveh. V občino sta skoraj naga in bosa privandrala in sedaj naj bota nam kmetom na čelu in naj nas nadzorujeta in gospodarita z našim denarjem? Nikdar in nikoli. Kdo je pa Waldhauser, nam ni znano, da ni naš, to je gotova resnica in ta bi naj imel našo blagajno? Torej možje pozor, da ne zabredete globlje kakor cirkovška požarna bramba po kranjskem liberalčku. G. urednik! drugokrat nekaj o naši šikoljski posojilnici in občinskih dokladah.

Ljutomerski okraj.

l **Ljutomer**. Naše bralno društvo je imelo 24. jan. svoj redni občni zbor, ki nam je zopet pokazal velik napredek društva v preteklem letu. Toliko članov nimajo skoro vsa liberalna društva v Ljutomeru, kot naše društvo. Kdor se še spominja, kako je bilo društvo pred 5 leti, kakih 30 članov, razmetano, neurejeno knjižnico, in danes? Nad 800 raznih knjig

imamo v knjižnici, članov pa šteje 210. Menim, da je malo društev, ki bi v tako kratkem času tako napredovala. Zato pa tisti, ki še niste pri društvu, pristopite, da bo imelo v kratkem času 300 članov. Tako bomo pokazali, da smo še bolj dovtetni za izobrazbo, ko tista naša inteligenca, ki rešuje domovino v gostilni pri polnih kozarcih.

Ljutomer. Kje bo gnezdil čuk? To je sedaj predmet govorov naših liberalnih velikašev s priveski raznih Matijev. Eni ga silijo gori v višave, da bi si pri žarkih gorkega solnca ožgal svoje peruti, drugi pa mu želijo prostor daleč kje v deveti deželi, da bi ne delal škode „Sokolu“, ki je, kakor slišimo, v zadnjem času izgubil zopet mnogo perja. To se nam zdi nekam sumljivo, ker sedaj vendar ni tisti čas, ko izgubljajo ptiči perje. Ker je pa nevarnost za možgane teh liberalnih velikašev, ki pa zelo radi zahajajo tudi na nemške šulferajnske slavnosti, jim v pomirjenje povemo, da bomo to že sami poskrbeli ter jih ne bomo vprašali za njih nasvete.

Ljutomer. Ob državni cesti, ki pelje iz Ljutomera proti Središču, se nahaja neka trgovina in gostilna, v kateri se nahaja ptujski „Štajerc“. Naših domačih listov ni dobiti.

Cozanjevc. Naš g. nadučitelj se zelo trudi razširiti razne liberalne liste. Vsiljuje jih ljudem na vse pretege, toda enkrat pa jo je skupil. Napisal je na list: Naj roma od hiše do hiše. Neka druga roka pa mu je tisto popravila v: naj roma od stranišča do stranišča. Ta jo je pogodil. Za drugo liberalni listi tako niso.

Kapelsko bralno društvo imelo je dne 24. jan. v šoli občni zbor. Društvo je šlo v preteklem letu 63 udov. Gmotno stanje društva je povoljno in izkazuje 109 K prebitka. Poleg raznih časopisov se je prebralo tudi okoli 1000 knjig razne osebine. Za tekoče leto se je odbor takole sestavil: g. Jak. Zemlič predsednik; g. J. Čirič podpredsednik; č. g. D. Meško blagajnik; g. Qui. Pertl tajnik; č. g. Vl. Cepuder in g. J. Golob odbornika; g. Jan. Štuhar in g. J. Mihalič knjižničarja. Imena novega odbora so nam porok da bodo društvo tudi v tekočem letu svoj namen v polnej meri izvrševalo.

Gornja Radgona. Podpora od okrajnega zastopa gornjeradgonskega, ki se je bila razpisala lansko leto povodom jubileja cesarja Franca Jožefa I., so dobili: Anton Hrašovec in Jakob Ferenc, kmetjska sina iz Grabonoša župnije Št. Jur ob Ščavnici, in Alojz Sturm, sin c. kr. uradnika v Mariboru. Na prihodnjem občnem zboru dobijo podporo učenci viničarskih šol.

Trg Gornja Radgona dobi lastno pošto.

Iz Rožičkega vrha. Minoli petek, dne 22. jan. je bil Franc Vogrinec, tukajšnji naroden trgovec, na svojem posredovalnem potovanju v Rožičkem vrhu. Pri tem pride do neke hiše, o katere prebivalcih je znal, da se ne sramujejo svojega materinega jezika, in je začel zunaj vpiti: „Heul und Sieg“. — Vi, gosp. Vogrinec, zakaj niste ostali v Mariboru? Saj bi lahko tam z mariborskimi renegati vpili Heul und Sieg. Če vam smrdijo slovenski groši, le povejte! Zakaj se sramujete, da Vas je rodila slovenska mati in vam je oče Slovenec? — Rožnovski.

Okoslavci. Naši občini je c. kr. namestništvo v Gradcu priznalo pravico, da sme od c. kr. okrajnega glavarstva v Ljutomeru zahtevati vso korespondenco, to je vsa pisma, kakor tudi naslove v slovenskem jeziku. C. kr. namestništvo v Gradcu je namreč dalo naše županstvo po c. kr. glavarstvu vprašati, ali smo zadovoljni, da nam c. kr. okr. glavarstvo piše vsa pisma in tudi naslove v slovenskem jeziku in v slučaju, da smo, ali potegnemo naš ugovor, vložen pri c. kr. namestništvu na notranje ministrstvo nazaj? — Tukajšnji župan je dejal, da slobodno, ako se našemu ugovoru stvarno ugodijo. C. kr. zastopnik glavarstva je vzel stvar na zapisnik in župan je to novo pogodbo podpisal. Ker pa v rokah za obč. odbor županstvo še nič ni imelo, zahtevalo je od glavarstva povrat ugovora v izvorniku, koji naj jamči črno na belem naše pravice! Župan je bil pozvan radi tega k uradnemu dnevu v Gornjo Radgono — (ne ve se, radi česa tako daleč) in tam je dobil vloženi ugovor na notranje ministrstvo nazaj z zopetnim zatrdilom g. uradnega komisarja, da se naši želji ugodi! Vse bi torej bilo, le ugovor je ostal brez odgovora. Da pa slov. javnost izve, kako se moramo na lastnih tleh za svoje pravice boriti oziroma kako dolgo se moramo truditi za bore malo svojih pravice predno le mrvico istih dosežemo, javimo v naslednjem delovanju tukajšnjega občinskega odbora. Občinski odbor občine Okoslavci je v svoji seji z dne 31. avgusta 1906 sklenil samo slovenski uradovati ter od c. kr. uradov sprejemati samo slov. žopise in tiskovine, katere pa morajo biti tudi slovensko naslovljene ter je to naznaniti vsem c. kr. uradom. C. kr. okr. glavarstvo pa je občini z odlokom z dne 10. septembra 1906 na podlagi § 90 obč. reda ta sklep prepovedalo, na kar se je občinski odbor vsled svoje seje z dne 30. septembra 1906 pritožil na c. kr. namestništvo v Gradcu.

Še le z odlokom od 21. junija 1908 nam je c. kr. okr. glavarstvo v Ljutomeru naznanilo, da c. kr. namestništvo našemu priznava v štev. 9 651-2 ni ugodilo. Tukajšnji občinski odbor je vzel to prepoved z nevoljo na znanje ter sklenil v smislu člena 19 postave z dne 21. decembra 1867 državnega zakona v javni odborovi seji z dne 5. julija 1908 vložiti priziv na notranje ministrstvo in sicer: C. kr. notranje ministrstvo za notranje zadeve blagovoli ukreniti, da c. kr. uradi ne kratijo občini v omenjenem zakonu zajamčenih pravic: 1. Po členu 19 postave z dne 21. decem-

bra 1867 imajo jezikovno vsi narodi v Avstriji enakopravice v uradih, v šoli in javnem življenju ter bi bil člen te postave za nas brez pomena, ker bi ne čuval naših, tam zajamčenih pravic! 2. Naša občina je popolnoma slovenska. 3. V Ljutomerskem okraju je do 95 odstotkov Slovencev, torej tudi večina slovenska in ni težko c. kr. uradom ljudstvu ugoditi. 4. Plačujemo tudi mi materijalne in krvne davke, kakor nemški narod, zato zahtevamo, da se nam od c. kr. uradov, koje pomagamo v našo in države korist vzdržati, ne kratijo naše pravice. 5. Državno sodišče je že v razzsodbi z dne 3. julija 1906 broj 264 razzsodilo, da se vse v členu 19. drž. zak. z dne 21. decembra 1867 za državljane določene pravice nanašajo tudi na občine. Iz tega sledi, da morajo c. kr. državni in deželni uradi občinom dopošiljati ravno tako v njihovem jeziku uradne reči, kako državljanom v njihovem. C. kr. ministrstvo za notranje zadeve blagovoli blagohotno ukreniti, da se naše v postavi utemeljene in potom jasnega razuma dokazane pravice ne kratijo ter zapovedati, da c. kr. uradi, koji imajo z nami opravili, nam pošiljajo vse uradne zadeve v slov. jeziku. — Občinski odbor Okoslavci, dne 5. julija 1908. Nemeč, župan. — C. kr. namestništvo je torej vsaj deloma spoznalo, da je naš priziv, kojemu ni ugodilo, pravičen in da ne zahtevamo nič drugega kakor svoje pravo. Upamo, da pridejo c. kr. uradi do prepričanja, da z nemščino kot uradnim jezikom Slovenci ne bodo nikdar zadovoljni!

Slov. pevsko društvo v Ljutomeru priredi v nedeljo 14. t. m. v gostilniški prostor h g. Sršena zabaven večer. Na vsopredju je: igranje na klavir, šaljni moški in meš. zbori, solospjevi, dvospjevi, šaljni kuplet, šaljni srečolov, itd. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Prijatelj glasbe uljudno vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

Slovenjgradec. V Počgorju je umrl v ponedeljek, dne 25. januarja t. l. v silno hudi bolečinah posestnik Franc Škodnik. Umrl je najbrž vsled zastrupljenja. Imel je večkrat prepire v domači hiši in je živel v prepričanju, da ga lastna rodbina zasleduje. Skušal si je že večkrat vzeti življenje. Enkrat se je obstrelil in enkrat poskusil obesiti, pa so ga še pravočasno rešili. Tokrat se je najbrž sam zastrupil.

V Vuhredu je dne 31. januarja umrl in bil na Svétnico pokopan nekdanji vojak v armadi slavnega vojskovodja Radetzky-ja, Soinig; dosegel je visoko starost 85 let. Pred nekaterimi leti je zgnubil popolnoma pogled in posluš ter živjal podpora župnijskega ubožnega zavoda in prispevek iz srenjske blagajne. N v m. počiva!

Velenje. Nov posilnemški obrtnik se je naselil z novim letom v Velenju v Lempelnovi hiši. Našim posilnemcem ni bilo dovolj, da imajo že enega svojega peka Sakuschegga, dobili so iz Šoštanj se drugEGA Kurnigga, ki tudi cukar in kafe prodaja, ker nemška trgovca ne moreta „folgat“. Ali so dobili posilnemci Kurnigga zato, ker Sakuschegg sam ni mogel dovolj kruha speči velenjskim posilnemcem, ali morda zato, da dobi šulferajnska šola nov prirastek, (ker Kurnigg je seveda kot šoštanjki Nemeč dal svoje otroke v nemško šolo), tega ne vemo povedati še danes. Nekateri so pravili, da so Kurnigga dobili tudi iz blagega namena, da bi oškodovali slovensko pekarijo v Lagerjevi hiši. Takih pobožnih želj bi naši posilnemci že bili sposobni.

Velenje. Ze davno nas je v prste skelelo... „Ni čuda pri takem mrazu“, pravite gospod urednik, pa niste pravo zadeli. Zakaj segate v besedo? Kaj mraz! Saj ga vsak čuti, vendar ne bomo o njem v Gospodarja pisali? Kaj delajo naši nemški trgovci, veste, to nas je v prste bodlo. Nekaj časa smo mirno gledali, zdaj je pač preveč, mi kmetje nočemo, da nas na cesti lovijo in napadajo naši nemški trgovci, kakor to delajo sedaj, samo, da ja ne bi kdo šel k Valenčaku kupovat. Če gre kmet ali kmetica po trgu, že prileti kdo iz nemške trgovine, če ne kar dva ali trije in začnejo prigozarjati in kar siliti in vleči v štacuno: Vi bote ja pri nas kupili. Če vam na pol zastonj damo, samo da bodete pri nas kupili. Zopet drugim: Vi se pa boste nas starih držali. Vi morate pri nas kupovati. Pa jim je odločno odgovoril kmet: dozda sem moral pri Vas kupovati, ker nisem mogel drugje. Za naprej se bom pa moral našega narodnega trgovca držati. Zopet druge kar vlačijo v štacuno, ker ob vsakem voglu čaka eden. Nekim ženinom so kar torbe in koše pobrali, hoteč jih prisiliti, da kupijo pri njih. Pa vseeno niso kupili. In zgodil se, da tistim, ki so kupili pri narodnem trgovcu, s prstom pogrozijo, ali pa vpijejo za njim: Čujte, zakaj pa k nam ne pridete? Kaj je pa iskala vaša žena večeraj pri Valenčaku? so vpili za kmetom. „Za svoj denar lahko kupimo, kjer hočemo“, se je moško odrezal kmet. Vendar je pa mnogim to lovljenje, to siljenje sitno, kakor pravijo in se skušajo izogniti, da jim ni treba mimo nemške štacune. Kateri pa tu nič dolžni niso in vedo, da za svoj denar lahko kupijo. kjer hočejo, se pa tudi tega „lova“ ne bojijo. Človek ne bi verjel, kaj si vse nemškutarski trgovci vzupajo, da bi ljudi odvrnili od narodne trgovine. Za danes smo bolj milo pisali, ker je v prvič.

Kmetje v okolici velenjski, kupujte pri narodnem trgovcu Valenčaku. Zavedajte se svoje narodne dolžnosti!

Konjiški okraj.

Konjice. No, ast'n! Ze dolgo in željno smo pričakovali takega dopisa iz Konjic, kakor je v „Grazer Tagblattu“ z dne 26. prosinca t. l. Duhovsko in državno oblast se tam kliča na pomoč zoper „Kmečko hranilnico in posojilnico“ in zoper g. kaplana, ki je tako dober, da v svojih prostih urah brezplačno pomaga pri poslovanju Kmečke hranilnice in posojilnice ter je celo začasno prepustil eno svojo sobo v kaplaniji za urad. To je namreč veliko hudodelstvo v obeh naših prevzetnih, od slovenskega denarja spitanih, pa še bolj „kunštih“ nemškutarjev, če kdo kaj zastonj stori za slovenskega, dobro krščanskega kmeta. Sicer pa hvala ti lepa, o preljubeznjivi dopisnik, in še prosimo te celo, označi še večkrat kaj o naši hranilnici in posojilnici, morebiti še tudi v „Štajercu“, ker s tem nam delaš najboljšo reklamo. Napis smo si tudi že naročili; hvala, da si nas opomnil; bodo vsaj naši slovenski kmetje tem bolje vedeli, kam naj nosijo svoj denar varno nalagati, in kje si posojil jemati! Seveda, vi vstajate, nas pa je strah!?

Konjice. Podpisani odločno zavračamo napad v „Grazer Tagblattu“ od dne 26. prosinca t. l. na našo „Kmečko hranilnico in posojilnico“ in na našega g. kaplana. Pač pa se zahvaljujemo g. kaplanu, da žrtvuje svoj prosti čas ter nam brezplačno pomaga pri poslovanju, kakor tudi, da nam je brezplačno prepustil v kaplaniji svojo lastno sobo začasno za urad naše „Kmečke hranilnice in posojilnice“. — Konjice, dne 31. prosinca 1909. — Anton Toman, načelnik. Ignac Potnik, Anton Stebernak, Jan. Bezget, Jurij Klančnik, J. Rudolf, odborniki.

Oplotnica. Pri občinskih volitvah so zmagali pri nas posilnemci v I. in III. razredu ter s tem dobili večino v občini.

Kebelj na Pohorju. Znano vam je, gospod urednik, da je bila lanska letina na vinu zelo bogata. Tudi pri nas niti stari ljudje ne pomnijo takšne letine. Mnogi so dobili te „rajške“ kapljice precej brez domačo potrebo in tega nameravajo prodati. Toda kupcev ni in ako pride kateri, pa skuša dobiti vino popolnoma po nizki ali bolje rečeno po slepi ceni. Pa naši ljudje si vedo tudi drugače pomagati. Držijo se gesla: svoji k svojim. Namesto da bi tuju za slepo ceno prodali vino, pa se rajši vaški fantje in tudi možje, kateri nimajo vina doma, dogovorijo in namesto da bi šli v oštarijo ali pa v žganjarno in si tam kvarili dušo in telo med spridenimi tovariši in pa z žganjem, zložijo raje primerno svoto denarja skupaj in tako potem oni kupijo nekaj vina, pri katerem se potem zberejo v kakšni kmečki hiši. Tukaj se potem kratkočasijo in prepevajo lepe slovenske pesmi, in če se tudi včasih malo zasučejo, kdo bi jim zameril? Z mladeniči se veselijo tudi stariši in tako je cela vas v prav poštenem veselju. Tako je bilo pred kratkim v neki mirni vasi na Keblju, kjer prebivajo pošteni in miroljubni ljudje, kateri nočejo svojega denarja zapravljati po oštarijah in žganjarnah. To je pa nekoga ničredneža strašno jezilo. Od žganja pijan si je domislil nekoliko laži in te poslal listu „Sloga“ V tem dopisu zavija resnico, priobčeno v dopisu iz Keblja na Pohorju v 27. št. „Našega Doma“, namreč, da je tukaj zelo razširjeno žganjepitje. Dobro znani dopisnik „Sloge“ pa pravi, da v primeri z drugimi ni tako, da bi se jim to moglo v časnikih očitati.“ Sedaj pa poglejmo, ali ni to dovolj, ako se v nedeljo ali praznik cerkev z žganjarno zameni in se tam takorekoč pridiga in sv. maša zapije? Žganje oziroma žganjepitje je krivo, da so nas prejšnji g. župnik A. Kolar zapustili. Žganjepitje je krivo, da se tudi pri nas posestva pogrezajo v dolgove. Žganjepitje je krivo, da se nahajamo pri nas v narodnem oziru takorekoč v egiptovski temi. Nekateri grede k večernicam pijani, v cerkvi uganjajo razne burke, potem pa še obkladajo zunaj mirne ljudi z raznimi priimki, kakor je to tudi znani dopisnik „Sloge“ pred kratkim storil. Potem pa še piše in druge podučuje, kako je treba delovati za narod. To delo se nam zdi ravno takšno, kakoršno je bilo onega tatu, ki je sam vkradel blago, potem pa je klical množici: „primite tatu!“ in na ta način potem pravici ušel. Toda mi dobro vemo, na kateri strani je poštenost in pravo delo za ljudstvo, na kateri pa nesramno obrekovanje. Dopisnika „Našega Doma“ pa prosimo, naj si tega ne jemlje v zlo, ampak naj deluje po začrtani poti naprej. Več faranov.

Prihova. Pozor gospodarji in gospodinje, mladeniči in dekleta! V četrtek, dne 11. februarja pride na Prihovo vsem dobro znani (zdaj že odlikovani) g. potovalni učitelj Jelovšek. Predaval bodo v novi šoli, in sicer vsem gospodarjem in mladeničem dopoldne ob 9. uri. Popoldne ob ½2. uri pa boče govoril gospodinjam o svinjereji in o perutinstvu. Pridite vsi!

Prihova. Lažnjivemu in hudobnemu dopisniku „Štajerca“ za odgovor se daruje „Kmečki zvezi“ 2 K in obmejnem Slovencec 2 K.

Loče. Gospod Friderik Rosina eonolog v Ločah pri Konjicah, je imenovan za učitelja kmetijske šole v Pisenu na Moravskem. Čestitamo!

Celjski okraj.

Celjska podružnica na Dobrni ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 7. febr. po večernicah v hotelu Orozi.

Na občnem zboru govori potovalni učitelj g. Goričan o gospodarskih in kmečkih zadevah.

c **Sv. Peter na Medvedovem selu.** V nedeljo 7. febr. ima mladeniška zveza važen shod, h kateremu so povabljeni vsi peterski mladeniči, zlasti še tisti, ki so že bili na tujem. — Kmetijska podružnica Mestinjce-Sv. Peter priredi 9., 10. in 11. febr. pri Sv. Petru poučen tečaj. V torek bo govoril ob 9. uri popoldne in ob 2. popoldne potujoči učitelj Jelovšek o živinoreji, v sredo ob 9. uri popoldne bo poučeval vinarski inštruktor Stamberger o vinogradništvu in opozarjal na glavne pogoje. V četrtek ob 9. predp. bo razpravjal kletarski nadzornik Bele o gnojenju in o napravi pravih gnojšč, popoldne ob 2. pa o gojitvi in o sajenju sadnega drevja. Udje podružnice, posebno pri Sv. Petru, udeležuje se polnoštevno poučenega tečaja!

c **Vransko.** Novi prerok je v dosežaj tako mirnem in prijaznem trgu Vranskem vstal, in je svojo luč v 16. št. „Narodnega Dnevnika“ razkril, s katero je hotel meni moje stališče razsvetliti. Pa poglejmo, kako. Začne svoj klopis: „Bodoče deželnozbornske volitve mečejo svojo senco tudi že v naš kraj“, pa kam je padla ali pada ta senca, da je nikjer ni videti, morda je pa vsa padla na pamet dopisnika in mu jo tako zasencila, da je mogel toliko neresnice skupaj skvasiti. — Piše dalje: „večinoma se je v veliko priznanje in veselje vseh faranov le božja beseda označevala;“ čudna velikodušnost, da priznava še „le večinoma“ — ko ga pa nikdar v cerkvi ni — če pa le večinoma, kaj se pa drugikrat razlaga, morda kako se spoznavajo taki plitveci? Saj je tudi to potrebno in hvaležno delo. — Gorostasno nadutost in domišljavost pa kaže dopisnik, ker piše v imenu vseh faranov „priznanje in veselje“; kdor je tako osamljen, mu bolj pristojna ponižnost, drugače bi ga lahko vsled nadutosti zadela usoda žabe v basni, ki je svojim tovarišicam vsiljevala, da je velika kakor vol, ki se je ob mlaki pasel — in se je napihovala tako dolgo, da je počila. — Očita dalje, da se je moj pridigarški plašč po nekem vetru zasulak za politiko, volitve, in ne vem kaj vse je „nenavzoč“, le v svojem preroškem duhu iz mojnih pridig slišal. Vprašam pa dopisnika, če je vsled teze sence deželnozbornskih volitev zmožen človeško misliti in govoriti: povej s katero besedo, da „besedico“ sem kedaj le količkaj ciknil na politiko, s katero namigaval na volitve? Dokažite ti in tvoji poročevalci iz mojnih besed resnico tvoje trditve, drugače ostanete, kar ste, milo rečeno klevetniki. — Da sem omenil o priložnosti liberalen laški list „Il telefono“, ki je prinesel psovalno pesmico na Zveličarja in klical „vdari nas s potresom“, je to že politika, namigavanje na volitve v celjskem okraju? S katero besedo sem pa rekel, da je bila ta pesmica vzrok katastrofe v Siciliji? Kaj ne, tvoji „liberalni“ duši bi dobro djalo, ako bi liberalni list in njega zaščitnik i. c. liberalce hvaili. In ker dalje pišeš, zakaj je Bog tudi porušil toliko cerkva itd., je dokaz tolike nevednosti, da ti svetujem — saj pri omikanih ljudeh „starejši mlajšim“ svetujejo — pojdi in „prosi“ šolarčke, saj imaš priložnosti dovolj, da ti razložijo sedmo pronojo očenaša, da se s svojo nevednostjo zopet ne osmešiš pred svetom, naroči pa tudi svojemu cerkvenemu poročevalcu, naj drugokrat ne sedi na ušesih in naj pazljivo posluša, da bo slišal moje besede in njih stik razumel, da te s krivim poročevanjem ne bo zopet zvedil iskati si lovorike tam, kjer si dosegel le pomilovanje, celo ogorčenje nad neosnovanim napadom in grdum zavijanjem. Kaj ne, hotel si izdelati mene, a izdelal si samega sebe. Najbolj, recimo naiven, pa je v dopisu zadnji stavek: „Če pa hoče delati politiko, potem jo naj dela zunaj cerkve in naj pride na politične shode, ki so vsakemu pristopni“. Ljuba dušica, jaz pa tebi rečem, hočeš resnico slišati in resnico o mojnih pridigah pisati, priidi v cerkev, je bolj pristopna, ker ima šest vrat, lahko bi je že bil prešel — v cerkvi se ti ne bo tako godilo, kakor bi se meni na vaših političnih shodih, kjer opljuvate in še belo z gnjilimi jajci omečete tiste, ki se popolnoma z vami ne vjemajo. — „Si tacuisses“, ti je znan ta pregovor, ravnaj se po njem! Za moj ugled in spoštovanje bom že jaz skrbel, ti skrbi za se, da ga boš imel. — Učitelji — na katere je sum letal — so s častno besedo potrdili, da niso v nobeni zvezi z dopisom iz Vranskega v št. 16. „Narodnega Dnevnika“, zaidevajočim mojo osebo. — Frančišek Irgl, župnik.

c **Gotovlje.** Tukajšna prostovoljna požarna bramba je imela v soboto večer, dne 30. januarja svoj letni občni zbor. Sedaj šteje nad 30 izvršujočih članov. Izvolil se je tudi zopet stari društveni odbor in vodstvo. Le tajnika so odstavili, ker ni hotel sodelovati, odkar je požarna bramba pokazala svoje politično, strankarsko lice in se korporativno udeležila slavljaz zmage „Narodne stranke“ v Žalcu. Požarna bramba je vsakemu kraju najpotrebnejše in vsega priporočanja najvrednejše društvo, ker je namenjeno bližnjemu pri elementarnih nezgodah v pomoč; brez razlike stanu in narodnosti. Zato se pa tudi mora ogibati strankarstva, da si ohrani obče zaupanje. Upamo, da se v tem oziru posihmal tudi pri nas zboljša.

c **Sv. Ema.** Sestanek Mladeniške zveze pri Sv. Emi dne 31. januarja je bil lepo obiskan. Otvoril ga je predsednik Mlad. zveze, Franc Ogrizek, ki je po imenitnem nagovoru do navzočih oddal besedo domačemu organiziranemu fantu Ignac Šimoncu. Nato povzame besedo res nadarjen in prepričevalen govornik in razlaga v dolgem govoru, kako naj spoznavajo mladeniči svojo vrednost in dolžnost. Razlaga tudi pomen naših društev in veliko korist, ako se bode-

jo fantje izobraževali vedno bolj in bolj, bodo gotovo tudi enkrat veljavni možje, kateri bodo branili vero in mili naš slovenski narod. Nadalje deklamira dijak Jos. Savino pri Pristovi Gregorčičevo „Oj z Bogom ti planinski svet“. Potem so se še ponavljale razne deklamacije, kot: „Eno devo le bom ljubil“ itd. Nazadnje še sporoči tajnik Mlad. zveze pozdrave doposlane od več podpisanih visokošolcev iz Gradca, posebno od domačega visokošolca g. Antona Ogrizeka, kateri nam želijo mnogo uspeha in nas opominjajo k izobrazbi, ter omenja zbranim zborovalcem še razne koristne stvari. K sklepu še razni potrebni opomini predsednika Mlad. zveze, in nato pa zaključek tega velevažnega mladeniškega sestanka.

c **Dramlje.** Lušno je v Dramljah. Kri teče burno po žilah za pravico in vero. S pritožbami zoper trikratne imenike smo za novo občinsko volitev dne 11. februarja trumam izpuščenih priborili volilno pravico, več neopravičeno vpisanih je moralo iz imenikov ven. Delo ni bilo zastoj.

c **Sv. Štefan pri Zusmu.** Naš gospod župan, se silno jezijo na vse tiste, kateri so se pritožili na okrajno glavarstvo zaradi napačne delitve krme in slame, katero je država odročila po suši poškodovanim živinorejcem. Tudi za nas Šentšefančane je odročila 70 stotov krme in 40 slame. Razdelila se je pa krma le tistim bogatejšim kmetom, ki imajo že denar v posojilnicah, revnejšim posestnikom pa nič, če tudi so prosili po štirikrat. To je ljubezen do bližnjega!

c **Laško.** Konkurz je napovedal trgovec Alojzij Pajer v Ložah pri Rimskih toplicah.

c **Marija Gradec pri Laškem.** Dne 27. januarja so bile razpisane pri nas občinske volitve, za vse tri razrede, a radi obilne udeležbe v tretjem razredu nista mogla ostala dva razreda voliti isti dan, ampak v soboto 30. Jan. v tretjem razredu so bili s pomočjo tržkih Nemcev izvoljeni trije pristaši Narodne stranke. Druge posebnosti sicer ni bilo kakor to, kar pa je že tako stara navada, da so se združili liberalci in Nemci. Gospod nadučitelj Slojšek, trkajte se na svoja narodna prsa!

St. Jurij ob juž. žel. Občni zbor kat. bralnega društva se je dne 17. jan. t. l. ob mnogobrojni udeležbi res krasno izvršil. Iz raznih poročil tajnika, blagajnika in knjižničarja se je videlo, kakšnega velikega pomena je takšno društvo. Po poročilu blagajnika poročam, da je imelo društvo v letu 1908 prometa nad 1000 kron, preostanka v blagajni pa 118 K. Knjižničar je poročal, da se je prebralo društvenih knjig okoli 3000 in 12.000 št. raznih časopisov. V odbor so izvoljeni sledeči gospodje: Klanjšek Ivan, predsednikom; Ferdinand Žgank, podpredsednikom; Ivan Bogovič, tajnik; Razočnik Valentin, blagajnik; Krajšek Ivan, knjižničar; Grzina Franc, Mikuš Valentin, Aužner P., Trebovc Fr. odborniki. Po občnem zboru je bil tamburaški in pevski koncert. Pristopilo je ta dan veliko novih udov k društvu. Vsi, kateri še niste v bralnem društvu pristopite vanj, ker vam nudi toliko legega berila.

c **Kmetijska podružnica v Šmarju pri Jelšah** priredi dne 7. svečana 1909 ob 3. uri popoldne v gostilni gosp. Habjan-a občni zbor. Dnevni red: 1. Poročilo blagajnika in tajnika. 2. Sprejem novih udov. 3. Slučajnosti. Prosi se, da se to v prvi novi številki Vašega cenjenega lista naznani.

c **Novaštifta pri Gornjemgradu.** Ne bi se pečal z dopisnikom „Narod. Lista“, če ne bi v št. z dne 14. jan. t. l. izrekal neke čudne groznje. Zato, da gospod nadučitelj Ivan Kelc ne bo mislil, da se je sploh kdo in posebej še podpisani ustrašil njegovih besed, da si bo vedel iskati miru, le zato se hočem nekoliko pečati z njegovimi dopisi. Gospod nadučitelj Ivan Kelc! V „Nar. Listu“ z dne 31. dec. 1. l. pravite: „Niti mislil nisem, da bi mogel g. župnik kaj objavljati o bližnjem, dokler se ni zadostno osvedočil o resničnosti kakšne zadeve.“ Ko ste te besede zapisali, ste pa celo pozabili, da ste pustili one številke „Nar. Lista“, v katerih se je odgovarjalo na dopise „Slov. Gosp.“, doposlali župniku v Novištifti, ki vam je eno tako številko vrnil po pošti, ker ni bila na pravi naslov poslana. Kako se strinja Vaša „misel“ in Vaše ravnanje? Tudi ste že od 31. dec. 1908 do 24. jan. 1909 pozabili, kaj ste zapisali in v tej zadnji številki pišete: „Dovolj mi je, da sem dosegel to, da vsaj vem, kdo je ta ljubi moj „prijatelj“, ki mi želi „prav mnogo let miru!“ S temi besedami zopet kažete svoje prepričanje, da sem jaz pisec vseh dopisov v „Slov. Gospodarju“, ki so se tikali Vas in Vašega delovanja. Gospod nadučitelj! Kje je logika? V štev. „Nar. Lista“ z dne 31. dec. 1908 pišete: „Od takrat ne pošiljam nobenih novin na dom k oddaljenim strankam — naj v nedeljo po sv. maši pride vsak po svoj list k meni.“ . . . . Kdor pa od oddaljenih strank ne bode prišel v teku osmih dni po svoje novine, bočem jih vrnil upravnistvom z opombo, da se ne sprejmejo.“ Po teh besedah pa si upate nekaj vrst nižje zapisati besede: „Svojevoljno še nisem ničesar — ukrenil“. Logika! logika! Kar se pa tiče groznje, da bode te tožili, se pa še menda spominjate dne 29. jan. 1908, ko sem Vas prosil, da bi me tožili. Če vam je sedaj prišlo veselje za to, sem vsak dan pripravljen še bolj razločno povedati pred pričami, kar sem tedaj povedal, da ne bo stvar zastarana. Tako se raumememo. Sicer pa: Lahko noč! — Gothard Ferme, župnik.

c **K. s. izobraževalno društvo v Luki pri Zidanem mostu** ima dne 7. svečana, takoj po večernicah, svoj redni letni občni zbor po običajnem vspredu v prostorih g. Josipa Jenčić. Predstavljal se boče tudi igra dr. Vseznal in njegov sluga Stipko Tiček. — K obilni udeležbi vabi

c **K. s. izobraževalno društvo v Luki pri Zidanem mostu** ima dne 7. svečana, takoj po večernicah, svoj redni letni občni zbor po običajnem vspredu v prostorih g. Josipa Jenčić. Predstavljal se boče tudi igra dr. Vseznal in njegov sluga Stipko Tiček. — K obilni udeležbi vabi

c **Bralno društvo na Ljubnem** ima svoj občni zbor v nedeljo 7. febr. po večernicah v gostilni g. Petka.

Brežiški okraj.

b **K socialnemu tečaju v Brežicah!** Fantje in možje, zlasti mlajši, ne zamudite lepe priložnosti, ki vam jo nudi omenjeni poučni tečaj prihodnji pondeljek in torek! Pridite zlasti iz bližnje okolice v obilnem številu poslušat izkušenih učiteljev o zadevah, ki vas vse morajo živo zanimati. Pa tudi posamezne občine celega okraja naj bodo vsaj po enem udeležencu zastopane! Stariši, svoje odrasle sinove pošljite v to za življenje in javno delovanje moških važno šolo! Dekleta, navdušujte svoje brače, da ne ostanejo doma! — Zunanji udeleženci se naj čim prej prijavijo, ako žele prenočišče imeti priskrbljeno.

b **Brežice.** K. s. izobraževalno društvo v Brežicah se je v nedeljo ustanovilo ob mnogobrojni udeležbi. Govoril je o njega namenu g. dr. Ivan Benkovič. Za predsednika je izvoljen posestnik Janez Novak; za odbornike pa: Jan. Bratanič, Jož. Golič, Jož. Kežman, Fr. Lapuh, Jož. Pečnik in Fr. Spindler; za pregledovalca računov Mart. Šetine ter Jaň. Ferencak. Želimo mlademu društvu krepko rast, saj ga čaka obilo dela. Zato pa pristopajte v obilnem številu, zlasti še vi, fantje in dekleta, tako da si boste v društvu kmalu lahko osnovali svojo mladeniško in dekliško zvezo, ki bosta v vnetem in navdušenem delu med seboj tekmovali!

b **Bizeljsko.** Vse tri tukajšnje šole so zaprte zaradi otroških boleznj. Šola v Stari vasi je zatvorjena že en mesec. Otroci bolehalo na škrlatinki, difteriji, zdaj so se pa pojavile še ošpice.

b **Sromlje.** Sprejmite, gospod urednik, tudi od nas nekaj novic. Lansko leto smo pridelali obilo vina in smo ga letošnjim cenam primerno še precej dobro prodali. Popravili smo tudi cerkev, ki je že bila res popravila potrebna. Letos pa bomo imeli na spomlad občinske volitve. Mislim, da nas pač ne bo mnogo strank si nasproti stalo, ako nas nekatere osebnostne razmere ne bodo razdvojile. — Štajerčijancev ni pri nas, razun dveh, katera pa še nikdar nista vinarja za list plačala, pa pustimo ju, ker sta zadovoljna, da ju v miru pustimo. Pač pa smo bili preplavljeni od Božiča sem z „Narodnim Listom“. Kdo nam ga je priskrbel, to vemo; zavednejši smo list takoj vrnil; nekateri ga še sprejemajo. Ko sem nekoč vprašal enega teh, ki ga še dobivajo, ali si je list naročil, mi odgovori, da ne, in ko sem ga nadalje vprašal, zakaj ga potem še sploh sprejema, ker ga bo moral plačati, mi pravi: „Kdor mi ga je naročil, ga naj tudi plača, jaz si ga nisem naročil, pa ga tudi plačal ne bom.“ Čestitamo „Narodnemu Listu“ in njegovemu posreduvalcu v Sromljam.

b **V Rajhenburgu** je umrl učitelj Viktor Jamšek. b **Zdole.** Zdolski posilji-Nemci že pišejo nekaj o tukajšnjih občinskih volitvah, ko še vendar nobena duša ne ve, kedaj bodo volitve. Slovenci zganite se!

Pišecce. Dne 27. t. m. se je ustanovila Kmečka hranilnica in posojilnica, v katere načelstvu so najodličnejši možje cele župnije. Za načelnika je bil z navdušenjem izvoljen g. Franc Gerec, trgovec v Pišecah; člani načelstva so: gg. Anton Srabočan, župnik v Pišecah, Franc Podvinski, posestnik v Blatnem, Karl Retzer, poštar v Pišecah, Franc Gregorevič, posestnik v Malem vrhu in Franc Agrež, posestnik v Pišecah. Ustanovitelji so zložili 45 K za šentiljski dom ter s tem pokazali, da se živo zanimajo za obmejne Slovence. Prvemur novemu denarnemu zavodu v novem letu želimo najlepši uspeh.

b **Za S. K. Z.** se je nabralo med člani načelništva posojilnice v Koprivnici in od drugih Koprivničanov in Rajhenburčanov ob priliki letnega zaključka računov posojilnice 10 K.

b **Videm ob Savi.** Slov. kat. izobr. društvo na Vidmu priredi v nedeljo 7. svečana igro „Dve materi“.

Iz drugih slovanskih dežel.

† **Kakšni so liberalci.** V Istri se je začel boj med stariji in mladimi liberalci, prilično tako, kakor da bi se pri nas bil boj med Plojem in Kukovcem. Medsebojno si očitajo jako čudne zadeve. Tako se očita, kakor poroča „Zarja“, po kateri povzamemo poročilo, liberalnemu advokatu dr. Zucconu, da je sprejel za žrtve na Velikem Vrh 3326 K, žrtvam pa razdelil samo 988 K, o ostalih pa ne položil računov. Isto tako da ni položil računov od 3800 K, ki jih je prejel za lanske volitve.

† **Proti Ljubljani.** Na občnem zboru liberalnega dijaštva v Gorici so se napredni dijaki izjavili proti vseučilišču v Ljubljani. Skleпали so tako le: „Na kranjskem vlada klerikalizem, ki kaže svoj mogočen vpliv že na srednje šole. S tem večjo silo se vrže na vseučilišče. Za to ne dobimo s slovensko univerzo v Ljubljani ničesar drugega nego slovensko filialko katoliške univerze v Solnogradu“. Niti vseučilišča nočejo liberalci, ako bi bilo katoliško. Za narodnost jim ni nič, le liberalizem je trumpf. Vsak pošten Slovenec mora obrniti hrbet takim ljudem!

Književnost.

§ **Sv. oče Pij X.** Ob rađostnem jubileju papeževe zlate sv. maše 1858—1908 slovenski mladini po-

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru priporoča te-le tvrdke:

Neveste in ženini,
najdejo velikansko izbiro za obleke in perila v trgovini z manufakturnim in konfekcijskim blagom
M. E. ŠEPEC
MARIBOR, Grajski trg št. 2.

Premog in drva
prodaja, ter stavi tudi na dom
A. VERTNIK
trgovina z mešanim blagom,
:: premogom in drvami ::
Maribor, Koroška cesta.

Obleke in perila kupujete po najnižji ceni v trgovini z manufakturnim blagom
FELIKS ROP
MARIBOR, Poštna ulica št. 8.

Svoji k svojim!

Nova trgovina
Fr. Bureš,
urar, očalar in zlatar
v Mariboru
Tegetthoffova cesta 33.
priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnoglede, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.
Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

Zakaj?

kupujemo pri
JOZEFU ULAGA v MARIBORU,
Tegetthoffova cesta št. 21.

Zato!

ker se tam dobi najboljše blage po najnižji ceni in sicer za jesen velika izbir za moške in ženske obleke, najlepše svilnate robe, predpasnike, kensko in moške perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste.

Pohištvo!
v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otročje postelje ter ogledala po najnižji ceni.
Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Narodna gostilna
Pri pošti
Maribor, Tegetthoffova cesta 49
priporoča vedno sveže pivo, izvrstna domača vina ter mizle in tople jedi.
Mar. Meden.

Tovarna za glinske izdelke
v Račju

zdeluje s parnimi stroji iz najboljših, večkrat premlete glin priznane najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drago strešno opako, opako za zid, za oboke, dimnike, rekona-opaka, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.
Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kuznarju A. Glasarju.

Slovenske gospodinje!!
„Zvezdna“ cikorija
iz Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani je res slovenski izdelek.
Varstvena znamka.

Slavnemu slovenskemu p. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril v Mariboru, Šolska ulica št. 2 nasproti kavarne „Central“ moderno urejeno brivnico. Isto priporočam vsem zavednim Slovincem ob čisti in točni postrežbi v blagohotni obisk.
Odličnim spoštovanjem
IVAN BERGLES,
brivec.

Čujte!!
Velikansko zalogo novega modnega ter volnenega blaga, najnovejše vence in cvetlice za neveste priporoča slovenska trgovina
Jos. Druškovič
Slovenjgradec.

NEVESTE
in ženini za nakup bale in finih oblek se priporoča slovenska trgovska hiša na de-
:: belo in drobno ::
R. Stermecki Celje.
Velikanska zaloga, čudovito nizke cene.
Poštne pošiljatve do 20 K franko.

Slov. Bistrici in celemu okraju se priporoča, da kupujete svoje vsakovrstne potrebe pri trgovcu
ALOJZI PINTER
pri farni cerkvi v Slov. Bistrici.
Postregel vam bo gotovo zadovoljno in zanesljivo najceneje. Zaloga vseh strok blaga: za raznovrstne obleke, špecerije, semena, železo, železnine, i. t. d. Kupuje vse kmetijske pridelke.
NB. Sprejema tudi zavarovalnino in daje v tem oziru svet.

Edina narodna steklarska trgovina
FRAN STRUPI, Celje,
priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana, kamnine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobe. Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in privatnih stavbah.
Najnižje cene — Najsolidnejša postrežba.
Na debelo — Na drobno!

Podružnice
Spljet, Celovec
:: in Trst ::

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2% Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.
Dolžniška glavica K 3.000.000. — Rezervni fond K 300.000.

Podružnice
Spljet, Celovec
:: in Trst ::

Južnoštajerska hranilnica v Celju v Narodnem domu
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po štiri odstotke ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne čteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraj: Gornji grad, Sevnica, Šmarje, Šoštanj in Vrnsko in rezervna zaklada, katere znašata vže nad 280.000 K. Zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za vodovodne naprave 10.000 K, za napravo potov 1500 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitve slovenske obrtne strokovne šole 2.400 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 2.000 K, skupno tedaj nad 45.000 K.
Slovinci, poslušajte se
južnoštajerske hranilnice pri nalaganju svojega denarja ali kadar nalagate denar za mladoletne ali varovance in zahtevajte pri **južnoštajersko hranilnico.** sodiščih, da se naloži denar za mladoletne in varovance izključno le v
Za brezplačno dopušljanje denarja so položnice e. kr. poštobranilnišnega računa št. 18.813 vsakemu na razpolago.

SLAVIJA
je največja slovanska zavarovalnica, proti požaru in življenju.

Rokavice
vse vrste
hlače iz usnja, naramnice, razne bandaže, kakor na pr. kilne pase, trebušne obveze, suspenzorije itd. umetne ude ter različno v to stroko spadajoče delo lastnega izdelovanja, priporoča po nizki ceni
Franc Podgoršek,
bandažist in rokavičar Maribor, Grajska ulica 7.

Štampilje
iz kavčuka se dobijo v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Lovske puške
vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom priporoča
Prva borovska tovarna orožja
Peter Wernig,
družba z omejeno zavezo v Borovljah (Koroško).

Kemična pralnica oblek
H. Volk, Šoštanj
se priporoča za pranje in barvanje raznih oblek, kožu-hovin, rokavic i. t. d.
Lišpa od oblek ni treba odstraniti.
Edini slovenski zavod te vrste.

Ivan Ravnikar, Celje, Graška cesta št. 21
Telefon št. 17.
Trgovina s špecerijskim blagom deželniimi pridelki in raznimi suhimi ter oljnatimi barvanci. Priporoča svojo veliko zalogo kineškega, ruskega in ceylonskega čaja, jamaika ruma konjaka, vseh vrst namiznega in zdravilnega vina, kave najrazličnejše kakovosti surove kakor vsaki teden štirikrat sveže žgane. Za postni čas priporočam namočeno kakor suho polenovko, sarline, morske postvir v olju sveže surove čajno maslo in druge delikatose. Bogato zalogo stearinskih, voščenih sveč kakor onih za svečnico v najrazličnejših oblikah. Svinjerske opozarjam na „Lucullus“ s katerim najhitrejši in najceneje zrodijo svoje prašiče
spoštovanjem
Ivan Ravnikar.

„CROATIA“
edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba
„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpeplivni po blisku nepremičnine vsake vrste: hišo, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po jako ugodnih pogojih in nizkih cenah.
Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Gorno št. 1.

Prvi zavod za graviranje in izdelovanje kavčuk štampilj.
Anton Černe,
Ljubljana Sv. Petra cesta 6.
Zunanja naročila izvršujejo se točno. Ceniki na zahtevo zastoj in poštnine prosto. Konkurrira z vsakim sličm podjetjem.

Ptuj!
Anton Jurca naslednik ALOJZI SENČAR v Ptuj!
priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnega, vedno svežega, najboljšega špecerijskega blaga, katero prodaja na debelo in na drobno pri točni postrežbi po najnižjih cenah. Kupuje tudi vse deželne pridelke, jajce maslo itd. po najvišjih cenah.
Pridi, poskusi in prihajal boš vedno!!

Velikonočne razglednice priporoča trgovina tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Denarni promet je tekom osemmesečnega poslovanja čez en milijon kron.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4¹/₂%, proti 3 mesečni odpovedi po 4¹/₂%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne polužnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4³/₄%, na vknjižbo sploh po 5⁰/₁₀₀, na vknjižbo in poročstvo po 5¹/₂% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldna in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izveniški praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—6. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnice.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši: „Hotel pri belem volu“ (Terschek), Graška ulica 9, I. nadstropje

HOTEL

„Pri belem volu“

priporoča

svoje veliko gostilno

30 sob za tujce po jako nizkih cenah

bjakerijo v hiši

Dobra in točna postrežba.

obrestuje

hranilne vloge po 4¹/₂%, brez vsakega odbitka. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge in jih obrestuje nepretrgoma. Sprejema vloge tudi na tekoči računi in jih obrestuje od dne vložitve do dne vzdiga.

V svrhu varčevanja v malih zneskih daje vložnikom

domače nabiralnice

na dan nastoj, če vložijo prekrat najmanj 4 K.

posojuje

na vknjižbo po 5⁰/₁₀₀ do 5¹/₂%, ter na zastavo vrednostnih papirjev in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Dolgove pri drugih zavodih ali osebah prevzame v svojo last proti povrnitvi malenkostnih gotovih stroškov. Prošnje in listine na vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le koleke.

Za vplačila po pošti se dajejo zastoj pošt. hranilnične polužnice. Uradni dan: vsak torek in petek dopoldne.

88 Vprašanja in prošnje se sprejemajo vsak dan, izveniški praznike dopoldne od 8.—12. ter od 3.—6. ure popoldne.

VABILO

rednemu občnemu zboru

Okrajne posojilnice v ORMOŽI

registrovane zadruga z neomejeno zavezo, ki se bode vršil v soboto dne 13. svečana 1909, ob 11. uri dopoldne v posojilnični pisarni.

BNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorništvu o letnem računu.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Sklepanje o porabi čistega dobička.
5. Prečitane revizijskega poročila.
6. Sprememba pravil.
7. Volitev načelstva in nadzorstva.
8. Razni predlogi.

Pripomba: Ako bi ob zgoraj določeni uri ne prišlo zadostno število zadržnikov, da bi bil občen zbor sklepčen, vrši se ob 3. uri popoldne v smislu § 32. pravil drugi občen zbor, kateri je pri vsakem številu sklepčen.

Ormož, dne 27. januarja 1909.

Načelstvo.

Cepljene trte

I. kakovosti vseh najboljših vrst na običajnih podlagah imajo za oddati:

I. štajerska, trsničarska zadruga, pošta Juršinci pri Ptuj; trsničarska zadruga pri Sv. Bolfanku pri Središču; trsničarska zadruga v Ljutomeru; trsničarska zadruga v Žetalah pri Rogatcu; 865 Ceniki so na zahtevanje brezplačno na razpolago.

Vinogradniki, pozor!!

Podpisani naznanja, da ima na prodaj suho cepljene trte I. vrste, in sicer cepljene na R. portalis, Laški rilek, Klahnina in šipon (pošip). Cena I. vrste 15 kron 100 komadov, II. vrste zgoraj imenovanih sort 6 kron 100 komadov. Divjaki R. portalis 3 krone 100 komadov.

41 FRANC SLODNJAK, trtnar; pošta Juršinci pri Ptuj-u.

Naznanilo.

Od 1. do 13. marca se bo vršil na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru viničarski tečaj. Njegov namen je, da predvsem praktično izobrazi viničarje v vinarstvu in sadjarstvu.

Število udeležencev je določeno na 20. Prošilci za vsprejem v viničarski tečaj lahko dobijo po razmerju sredstev podpore. Da take dobijo, morajo to izrečno naznaniti in dati potrditi od občinskega predstojnika

1. da so sami revni posestniki,
2. da so sinovi, ki delajo na očetovem posestvu ali so
3. viničarji takih posestnikov.

To potrdilo se mora zglasiti k tečaju z naznanilom starosti priložiti.

Prošilci, ki ne prosijo podpore, morajo to v zglasilnem pismu posebej omeniti.

Udeleženci na viničarskem tečaju morajo biti 1. marca ob 8. uri zjutraj tukaj in prinesiti seboj trtne škarje in nož za požlahtnenje; lahko pa take tudi v zavodu lepo izdelane kupijo.

Zglasiti se treba do 15. februarja na podpisano mesto.

87 Ravnateljstvo Deželne sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Kmetovalci, rešite svojo živino

pred kostolom in bramorko, ki proti živini vsled suše, s tem, da pridate pravočasno

Barthel^{NOVO} klajno apno

žgano ali usedlina, z zajamč. 38—42% fosforove kisline. Nekaj dek vsak dan zadostuje, da se prepreči ta bolezni. — Pouk zastoj. Gene nizke.

85 Mich. Barthel in dr. DUNAJ X./I. Siccardsburggasse 44.

Služba organista in cerkovnika v Leskovcu pri Ptuj

je razpisana in se lahko nastopi s 14. februarjem 1909. Dobi jo le samični Cecilijaneec, ki ni pijanec. — Več pri cerkvenem predstojništvu. 91

Naznanilo.

Vinogradnikom naznanjam, da imam 50.000 cepljenih trt na prodaj in sicer vrste Molser na portalis 20.000, Burgunder beli 20.000, Silvanec na Portalis 10.000. Trte so dobro zaraščene in vkoreninjene. Cena 100 komadov 15 K in korenjaki so tudi Rip. Portalis 10.000 stanejo 100 komadov 3 K. Kupei se naj blagovolijo oglasiti dokler je kaj zaloge.

Ivan Verbjak,

67 posestnik in trtnar, Spodnji breg, Ptuj.

Milan Hočevar - Celje

Glavni trg šte. 10.

Priporoča za napravo domače pijače posebno dobro pripravo ali tvarino, tudi za vse vrste žganja in likera. — Olja, švicarskega sira, ogrske salame, kave 1 kg od 2 K naprej, rogatsko in radajnsko kislino, vodo, galico, žveplo in rafije. 180

Jamčim za dobro in solidno postrežbo.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol

se najtopeje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega, puljenega K 2.—, pol belega K 2.80, belega K 4.—, prva poje mehkega kakor puh K 6.—, veleprina očiščenega najboljša vrste K 8.—, mehkega perja (puha) sivoga K 8.—, belega K 10.—, prsnega puha K 12.—, od 5 kg naprej poštine prosto.

Narejene postelje

te gostonoga, rdečega, modrega, rumenega ali belega inleta (nankinga), pernica, velikost 170 x 116 cm z dvema zglavnicama, te dve 80 x 58 cm, zadosti napolnjeno, z novim, sivim očiščenim, kšatim in stanevitnim perjem K 16.—, napol maha K 20.—, maha K 24.—, pernica sama K 12.—, 14.—, 16.—, zglavnica K 3.—, 3.50, 4.—, razpošilja po povzetju, zavojnina 3.98 zastoj, od K 10.— naprej poštine prosto

89 Maks Berger v Dešenici šte. 235, Šumava. Kar ne ugaša, se zamenjati ali pošlje denar nazaj. Ceniki zastoj in pošt. prosto.